

На основу члана 79. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 72/09, 52/11, 55/13, 35/15 – аутентично тумачење, 68/15 и 62/16 – УС),

Министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

ПРАВИЛНИК

о допуни Правилника о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћај

Члан 1.

У Правилнику о наставном плану и програму стручних предмета средњег стручног образовања у подручју рада Саобраћај („Службени гласник РС – Просветни гласник”, бр. 10/15 и 3/16), после наставног плана и програма за образовни профил техничар ваздушног саобраћаја за спасавање, додаје се наставни план и програм за образовни профил техничар за логистику и шпедицију, који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 2.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”, а примењиваће се од школске 2017/2018. године.

Број 110-00-88/2017-04
У Београду, 29. маја 2017. године

Министар,
Младен Шарчевић, с.р.

**НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ ЗА ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ ТЕХНИЧАР ЗА ЛОГИСТИКУ И ШПЕДИЦИЈУ
СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ**

- 1. Назив квалификације:** Техничар за логистику и шпедицију
 - 2. Сектор - подручје рада:** Саобраћај
 - 3. Ниво квалификације:** IV
 - 4. Начин стицања квалификације:**
Квалификација се стиче након успешно завршеног процеса образовања у средњој стручној школи.
 - 5. Трајање образовања:**
Програм средњег стручног образовања за стицање квалификације траје четири године.
 - 6. Начин провере:**
Достигнутост исхода програма средњег стручног образовања се проверава на матурском испиту који спроводи средња школа.
 - 7. Заснованост квалификације:**
Квалификација се заснива на опису рада, циљевима и исходима стручног образовања.
- 7.1 Опис рада**
- Дужности - стручне компетенције:**
- Организовање превоза робе
 - Посредовање и заступање при царинским пословима
 - Организовање складиштења и руковања робом
 - Праћење унутрашњег тока робе

Дужности - стручне компетенције	Задаци - јединице компетенција
Организовање превоза робе	- Прикупљање података/захтева клијената за превоз робе - Прикупљање података о количини и врсти робе, начину паковања - Препознавање и предлагање потребне врсте и ограничења транспорта - Утврђивање расположивих манипулативних и превозних средстава - Предлагање оптималног превозног пута (дефинисање руте) и возила за превоз робе - Пријем налога за транспорт (слање налога за транспорт) - Контрола и прибављање транспортне документације

Дужности - стручне компетенције	Задаци - јединице компетенција
	- Праћење и извештавање о току превоза робе од места преузимања до места испоруке - Обрачун и фактурисање услуга превоза робе
Посредовање и заступање при царинским пословима	- Прикупљање потребних информација за формирање понуде - Обрада упита - Прикупљање и обрада докумената за царињење робе - Посредовање при инспекцијском прегледу (комплетирање документације и формирање налога) - Фактурисање услуге посредовања и заступања при царинским пословима - Информисање налогодавца о току и реализацији послова
Организовање складиштења и руковања робом	- Контрола квантитета и стања примљене робе - Контрола улазне документације - Контрола исправности паковања допремљене робе - Распоређивање робе у складишту - Контрола ускладиштене робе (привремено чување робе) - Организовање паковања робе у складишту - Организовање и складиштења робе - Давање интерних налога за утовар или организовање утовара робе у транспортно средство - Попуњавање пратеће документације - Праћење стања робе и/или нивоа залиха у складишту (ручно или компјутерски)
Праћење унутрашњег тока робе	- Вођење евиденције улазно-излазних токова - Примена стандарда квалитета у функционисању логистичког система - Предлагање решења у циљу бољег функционисања логистичког система (нпр. набавка палета, унапређивање услова у складишту итд.) - Израда дневних извештаја о раду

7.1.1 Екстремни услови под којима се обавља посао са стеченом квалификацијом:

- нема.

7.1.2 Изложеност ризицима при обављању посла са стеченом квалификацијом:

- ризик од изложености узроцима стреса.

7.2 Циљеви стручног образовања

Циљ стручног образовања за квалификацију ТЕХНИЧАР ЗА ЛОГИСТИКУ И ШПЕДИЦИЈУ је оспособљавање лица за организовање превоза робе, посредовање и заступање при царинским пословима, организовање складиштења и руковања робом и праћење унутрашњег тока робе.

Неопходност сталног прилагођавања променљивим захтевима тржишта рада, потребе континуираног образовања, стручног усавршавања, развој каријере, унапређивања запошљивости, усмерава да лица буду оспособљавана за:

- примену теоријских знања у практичном контексту;
- преузимање одговорности за властито континуирано учење и напредовање у послу и каријери;
- благовремено реаговање на промене у радној средини;
- препознавање пословних могућности у радној средини и ширем социјалном окружењу;
- примену сигурносних и здравствених мера у процесу рада;
- примену мера заштите животне средине у процесу рада;
- употребу информатичке технологије у прикупљању, организовању и коришћењу информација у раду и свакодневном животу.

7.3 Исходи стручног образовања

Стручне компетенције	Знања	Вештине	Способности и ставови
По завршеном програму образовања, лице ће бити у стању да:			
организује превоз робе	- наведе врсте и објасни карактеристике робе - разликује врсте паковања - разликује врсте транспорта и објасни њихове карактеристике - објасни експлоатационо-техничке карактеристике превозних средстава - наведе и опише транспортне путеве - објасни мере заштите животне средине	- одабере врсту превозног средства - одабере врсту превозног пута - попуни транспортна документа - обрачуна и фактурише услугу превоза робе - примењује мере заштите животне средине	- савесно, одговорно, уредно и прецизно обавља поверене послове; - ефикасно планира и организује време; - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и важећих стандарда у саобраћају; - испољи позитиван однос према функционалности и техничкој исправности машина и уређаја које користи при обављању посла; - испољи љубазност, комуникативност, предузимљивост, флексибилност у односу према сарадницима; - ради у тиму; - буде прилагодљив на промене у раду; - решава проблеме у раду; - одреди приоритете; - изгради и одржава односе са клијентима; - буде оријентисан према клијентима и чува клијенте; - испољи аналитичност при обављању посла; - буде спреман на даље учење и усавршавање;
обавља посредовање и заступање при царинским пословима	- наведе процедуре при царинењу - разликује врсте тарифа - објасни процедуре при инспекцијском прегледу	- припрема и попуњава царинска документа - утврди одговарајућу тарифу - припрема документацију за инспекцијски преглед	
организује складиштење и руковање робом	- опише складишне технологије - опише технологије комисионирања - објасни експлоатационо-техничке карактеристике манипулативних средстава - објасни мере безбедности и здравља на раду	- утврди количину и стање робе на пријему - одабере врсту манипулативног средства - попуни складишну документацију - утврди стање паковања робе - сортира робу према врсти и технологији - прати услове ускладиштене робе - издаје налог за комисионирање робе - издаје налог за складиштење робе - попуњава налог за утовар - примењује мере безбедности и здравља на раду	
изврши праћење унутрашњег тока робе	- разликује типове производње - објасни стандарде квалитета у функционисању логистике производње	- попуњава и контролише улазно-излазну документацију - чита карту и шему тока процеса - уочава проблемске тачке у унутрашњим токовима робе	
			- испољи позитиван однос према професионално-етичким нормама и вредностима.

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

I Наставни план за образовни профил ТЕХНИЧАР ЗА ЛОГИСТИКУ И ШПЕДИЦИЈУ

	I РАЗРЕД								II РАЗРЕД								III РАЗРЕД								IV РАЗРЕД								УКУПНО					
	недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				недељно				годишње				годишње					
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ					
A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	8			280			60	13	6	455		210	60	6		12	210		420	60	4	2	12	128	64	420	60	1073	64	1050	240	2427						
1 Роба у логистици	3			105																								105					105					
2 Саобраћајни системи	3			105																								105					105					
3 Средства унутрашњег транспорта							3			105																		105					105					
4 Транспортна средства							3			105																		105					105					
5 Основи економије							2			70																		70					70					
6 Пословни страни језик (Енглески или Немачки)	2			70			2			70				2		70												210					210					
7 Складишта							3			105																		105					105					
8 Међународна шпедиција														2		70												70					70					
9 Спољнотрговинско пословање														2		70												70					70					
10 Логистика производње																					2			64				64					64					
11 Интермодални транспорт																					2			64				64					64					
12 Предузетништво																					2			64					64				64					
13 Практична настава							60		6		210	60			12		420	60				12			420	60				1050	240		1290					
Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ														1		35					2			64				99					99					
1 Изборни предмети														1		35					2			64				99					99					
														6		210					4			128				1073					2427					
2 Укупно A2+Б	8			280			60	13	6	455		210	60	(**7)	12	(**245)	420	60	(**6)	2	12	(**192)	64	420	60	(**1172)	64	1050	240	(**2526)								
Укупно	8			340			19			725				18 (**19)		690 (**725)				18 (**20)			672 (**736)				2427 (**2526)											

Напомена:** Уколико ученик изабере све стручне изборне предмете

Листа изборних предмета према програму образовног профила

Б.

РБ	Листа изборних предмета	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
Стручни предмети					
1	Вештине комуникације			1	
2	Маркетинг услуга у логистици			1	
3	Савремени логистички системи				2
4	Ланци снабдевања				2

* ученик бира предмете само у једној години

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	70	70	70	64	274
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су претходно донети

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД	II РАЗРЕД	III РАЗРЕД	IV РАЗРЕД
Разредно часовна настава	35	35	35	32
Менторски рад (настава у блоку, пракса)	2	2	2	2
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Практична настава			60	15
II	Практична настава		210	60	15
III	Практична настава		420	60	15
	Вештина комуникације	35			15
IV	Практична настава		420	60	15
	Предузетништво	64			15

A2: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета:
Годишњи фонд часова:
Разред:
Циљеви предмета:

РОБА У ЛОГИСТИЦИ

105

ПРВИ

- Стицање знања о врстама терета у транспорту
- Стицање знања о својствима терета значајним за транспорт и складиштење
- Стицање знања о заштити терета и амбалажи за чување робе

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Подела и класификација робе	Стицање знања о основним појмовима о роби	- објасни разлику између робе и терета - наведе класификације робе - наведе опште карактеристике робе - наведе својства робе - објасни ЕУРОСТАТ класификацију - наведе класификацију робе према логистичким процесима (начин претовара, видови транспорта, складиштење, паковање) - наведе карактеристике робе везане за логистичке процесе - објасни начине утврђивања квалитета и квантитета робе (прикупљање узорака, прецизност, руковање,...) - наведе прописе који регулишу квалитет робе у транспорту - наведе врсте контроле робе	- Појам и подела робе, према врсти, појавном облику, - Својства робе: - механичка, - хемијска, - физичка, - технолошка - CN и NCT класификације робе - Класификација робе и њене карактеристике везане за логистичке процесе (према захтевима транспорта , механизације и складиштења) - Квалитет робе-својство и показатељи квалитета робе, ниво квалитета робе, утврђивање квалитета - Прописи који регулишу квалитет робе у транспорту - Контрола робе при увозу, извозу, транзиту и унутрашњем транспорту	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Реализација наставе: Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: Теоријска настава (105 часова) Место реализације наставе - Учионица Учионица треба да буде опремљена рачунаром и пројектором са приступом интернету Препоруке за реализацију наставе 10 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање

Стандардизација и стандарди	• Стицање знања о стандардима и другим прописима значајним за робу у логистици	• објасни појам стандардизације • објасни основне задатке стандардизације у транспорту • објасни стандарде за амбалажу • наведе разлоге и начине обележавања на роби	• Појам стандарда • Стандарди, подела стандарда и остали прописи за регулисање квалитета • Основни задаци стандардизације у транспорту • Модул систем • Стандарди за амбалажу и примери записа ICS ознаке • Појам, обележавање и класификација робе (UDK, CTCL, SMTK, EAN, транспортне и информационе ознаке и упутства о руковању и симболи), комерцијална вредност робе. • Дистинктивне ознаке на роби (декларација, марка и бренд робе - обавезне и конвенционалне ознаке, специфичне ознаке, ознаке за опасне материје, интерне ознаке)	Препоруке за реализацију наставе • 7 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе (показивањем ознака на роби-кекс, чоколада, дезодоранси, робе широке потрошње...) • препорука за проверу знања је да се ученицима на крају прве и друге теме да тест Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Амбалажа и паковање робе	• Стицање знања о амабажи и паковању робе	• објасни појавне облике роба • објасни функције амбалаже • објасни особине амбалаже и њену примену • наведе поделу амбалаже према материјалу • опише амбалаже од различитих материјала по карактеристикама и особинама • наведе поделу амбалаже према облику • објасни врсте амбалаже према намени • наведе разлику између амбалажирања и пакетизације • објасни функције пакетизације • објасни концепте укрупњавања терета (предности и недостатци) • наведе врсте палета • предности и недостатци палетизације • наведе врсте контејнера • предности и недостатци контејнеризације	• Појавни облици робе (основне групе) • Карактеристике појавних облика (тежина, облик, састав, димензије..) • Функције амбалаже, улога и подела • Квалитет амбалаже • Подела амбалаже према: 1. материјалу, 2. облику и 3. намени . • Комерцијална и транспортна амбалажа • Пакетизација и њене функције • Концепти укрупњавања терета предност и недостатци • Палетни систем транспорта: - појам и подела палета - формирање палетне јединице - манипулисање палетама - прорачун потребног броја палета - предности и недостаци палетизације	Препоруке за реализацију наставе • 16 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе и показивањем узорака амбалаже • примену модул система обрадити кроз задатке (за различите димензије основног паковања и уклапања у систему укрупњавања терета) Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Усмено излагање

		објасни модул систем	- Контернерски систем транспорта: - типови контернера - обележавање контернера - трансконтернери - технологије при манипулисању контернерима - предности и недостаци контернеризације	
Лако кварљива роба	Стицање знања о лако кварљивој роби, њеним особинама и понашањем у подсистемима логистике (складиштење, транспорт, паковање)	- класификује лако кварљиву робу - наведе узроке кварења - наведе разлоге губитака масе - наведе врсте паковања лако кварљиве робе - објасни методе чувања и складиштења лако кварљиве робе - наведе врсте возила за транспорт лако кварљиве робе - класификује житарице - наведе начине паковања житарица - објасни услове и начине утовара, складиштења и и транспорта житарица	- Подела лако кварљиве робе (7 група) - Узроци кварења и губици масе - Паковање лако кварљиве робе по врстама - Препоручени услови складиштења и транспорта лако кварљиве робе - Методе чувања лако кварљиве робе - Услови складиштења смрзнутих производа - Возила за транспорт лако кварљиве робе - Термички режими у возилима за превоз лако кварљиве робе - Подела житарица - Паковање, транспорт и складиштење житарица	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> 12 часова - материју изложити једноставно са примерима из свакодневног живота - препорука за проверу знања је да се ученицима на крају треће и четврте теме да тест <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање
Живе животиње	Стицање знања о хуманом транспорту живих животиња	- објасни основне принципе транспорта живих животиња - наведе мере предострожности пре утовара живих животиња - објасни начине утовара домаћих животиња - наведе законом дефинисана времена транспорта живих животиња - објасни услове при транспорту живих животиња (хуманост и вредност) и пратња живих животиња - наведе начине транспорта живих животиња - наведе врсте амбалаже и листице за транспорт ситних животиња	- Ефекти транспорта живих животиња - Товарење живих животиња и мере предострожности пре утовара (домаће животиње за приплод, младунчад, животиње за клање, болесне животиње) - Начини транспорта и карактеристике транспортних средстава (максимално и дозвољено време са одморима европска и наша регулатива.) - Пратња живих животиња - Амбалажа и листице за ситне животиње у различитим видовима транспорта	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> 5 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Усмено излагање
Опасне материје	Стицање знања о врстама опасних материја,	- наведе физичко - хемијске особине опасних материја и опасности - објасни систем класификације опасних	- Физичко - хемијске особине опасних материја и опасности - GHS- систем класификације опасних	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> 12 часова

	њиховим особинама и понашањем у подсистемима логистике (складиштење, транспорт, паковање)	материја • наведе поделу опасних материја у групе • објасни карактеристике опасних материја по групама • опише листице за означавање опасних материје • објасни услове при складиштењу опасних материја • наведе врсте паковања опасних материја • објасни начине превоза опасних материја	материја у области транспорта (друмски, железнички, водни-два и ваздушни: ADR, RID, ADN, IMDG; ICAO- anex 18 • Подела опасних материја и њихове карактеристике: 1. експлозивни, 2. гасови, 3. запаљиве течности, 4. запаљиве чврсте материје, 5. оксидирајуће материје и органски пероксиди 6. отрове и инфективна материја 7. радиоактивне материје, 8. корозивне материје 9. остале опасне материје • Листице за означавање опасности • Складиштење опасних материја • Закон о транспорту опасне робе • Означавање возила које превозе опасне материје	• материју изложити једноставно са примерима из праксе • ученицима дати за домаћи да ураде семинарске радове из појединих група опасних материја • горива су издвојена као посебна тема • препорука за проверу знања је да се ученицима на крају пете и шесте теме да тест Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Горива	• Стицање знања о врстама горива, њиховим особинама и понашањем у подсистемима логистике (складиштење, транспорт, паковање)	• објасни појам горива и наброји поделу горива • наведе примену различитих врста горива • разликује особине горива • објасни врсте паковања горива према агрегатном стању • објасни начине складиштења горива према агрегатном стању • опише листице за транспорт горива • објасни начине транспорта горива према агрегатном стању	• Појам и састав горива • Врсте горива према агрегатном стању, пореклу и примени • Чврста горива, особине, начин складиштења и транспорта • Течна горива, особине, начин складиштења и транспорта • Гасовита горива, особине, начин складиштења и транспорта	Препоруке за реализацију наставе • 5 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Усмено излагање
Мазива	• Стицање знања врстама мазива, њиховим особинама и понашањем у подсистемима	• објасни појам и улогу мазива • наведе поделу мазива • објасни начине паковања, складиштења и транспорта мазива	• Појам и врсте мазива • Паковање мазива • Складиштење мазива • Транспорт мазива	Препоруке за реализацију наставе • 4 часа • материју изложити једноставно са примерима из праксе Оцењивање

	логистике (складиштење, транспорт, паковање)			Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Усмено излагање
Грађевински материјали и дрво	Стицање знања о врстама и примени грађевинских материјала и дрвета, њиховим особинама и понашањем у подсистемима логистике (складиштење, транспорт, паковање)	- наведе поделу грађевинских материјала - наведе врсте неметалних грађевинских материјала и својства минералних везива - објасни паковање, складиштење и транспорт цемента - објасни паковање, складиштење и транспорт ваздушних везива - наведе важније врсте и својства дрвета и дрвене грађе - опише складиштење и транспорт дрвета - опише паковање, складиштење и транспорт производа од дрвета	- Подела грађевинских материјала - Паковање, складиштење и транспорт цемента - Паковање, складиштење и транспорт ваздушних везива - Важније врсте дрвета и дрвене грађе - Паковање, складиштење и транспорт дрвета - Паковање, складиштење и транспорт производа од дрвета	Препоруке за реализацију наставе 4 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе - препорука за проверу знања је да се ученицима на крају седме, осме и девете теме да тест <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање
Гума и њени производи	Стицање знања о врстама и својствима гуме и производа од гуме, њиховим особинама и понашањем у подсистемима логистике (складиштење, транспорт, паковање)	- наведе врсте и примену гуме и њених производа - опише паковање, складиштење и транспорт гуме и њених производа	- Врсте гума и производа од гуме - Паковање, складиштење и транспорт гуме и њених производа	Препоруке за реализацију наставе 4 часа - материју изложити једноставно са примерима из праксе <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Усмено излагање
Ћубрива у транспорту	Стицање знања о врстама и својствима ыубрива, њиховим особинама и понашањем у подсистемима	- наведе поделу ыубрива - опише особине ыубрива - опише паковање, складиштење и транспорт ыубрива	- Подела ыубрива на природна, вештачка и сложена - Паковање, складиштење и транспорт ыубрива	Препоруке за реализацију наставе 4 часа - материју изложити једноставно са примерима из праксе. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода

	логистике (складиштење, транспорт, паковање)			вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Усмено излагање
Техничко гвожђе	• Стицање знања о појму технички чистог гвожђа, врстама и примени ливеног гвожђа, врстама челика и ознакама челика према стандардима ЕУ и понашањем у подсистемима логистике (складиштење, транспорт, паковање)	• наброји врсте и својства техничког гвожђа • објасни начине паковања, складиштења, транспорта производа од гвожђа • наведе врсте и примену челика • наведе ознаке челика • објасни начине паковања производа од челика • објасни начине складиштења производа од челика • објасни начине транспорта производа од челика	• Хемијски чисто гвожђе и техничко гвожђе • Својства и примена ливеног гвожђа – нодуларни, сиви и темпер лив • Појам челика. • Подела челика према намени, хемијском саставу и начину добијања. • Врсте производа од челика • Примена челика и означавање по ЕУ спецификацији • Паковање, складиштење и транспорт производа од челика	Препоруке за реализацију наставе • 5 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе. • препорука за проверу знања је да се ученицима на крају десете, једанаесте и дванаесте теме да тест <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Електротехничка роба	• Стицање знања о врстама електротехничке робе и понашањем у подсистемима логистике (складиштење, транспорт, паковање)	• наведе врсте електротехничке робе • објасни начине паковања електротехничке робе • објасни начине складиштења електротехничке робе • објасни начине транспорта електротехничке робе	• Основне врсте електротехничке робе (кућни апарати, средстава електронике и акустике, електроинсталацијски материјал) • Паковање, складиштење и транспорт електротехничке робе	Препоруке за реализацију наставе • 4 часа • материју изложити једноставно са примерима из праксе и показивањем узорак. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Усмено излагање
Керамика и стакло	• Стицање знања о појму керамике, својствима и примени керамике и стакла и понашањем у подсистемима логистике (складиштење, транспорт, паковање)	• опише појам, својства и примену керамичких материјала • опише начине паковања, складиштења и транспорта електротехничке робе • наведе врсте, својства и примену стакла • опише начине паковања, складиштења и транспорта керамичке робе	• Врсте и примена керамике • Паковање, складиштење и транспорт керамике • Врсте стакала и примена стакала • Паковање, складиштење и транспорт стакала и производа од стакла	Препоруке за реализацију наставе • 3 часа • материју изложити једноставно са примерима из праксе и показивањем узорак. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Усмено излагање

Папир и производи од папира	• Стицање знања о врстама и примени папира и производа од папира и понашањем у подсистемима логистике (складиштење, транспорт, паковање)	• наведе сировине за производњу папира и значај са еколошког становишта • наброји врсте папира и асортиман папирне конфекције • објасни начин употребе и одлагање амбалаже од папира • опише начине паковања, складиштења и транспорта папира и папирне робе	• Еколошки значај производње папира • Врсте производа од папира • Значај одлагања амбалаже од папира и производа • Паковање, складиштење и транспорт папира и производа од папира	Препоруке за реализацију наставе • 5 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе и показивањем узорака. • препорука за проверу знања је да се ученицима на крају последње три теме да тест Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Секундарне сировине- роба која се рециклира	• Стицање знања о рециклажи и секундарним сировинама у подсистемима логистике	• објасни еколошки и економски значај рециклаже • наведе врсте роба које се рециклирају у свету и код нас • опише начине паковања, складиштења и транспорта робе која се рециклира	• Еколошки и економски значај рециклаже • Врсте роба које се рециклирају- њихова подела по материјалу од кога су направљене • Начини паковања, складиштења и транспорта робе која се рециклира	Препоруке за реализацију наставе • 5 часа • материју изложити једноставно са примерима из праксе • препорука је да се последња три часа прегледају презентације ученика из предходно набојаних тема. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Семинарски рад - презентације • Усмено излагање

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Саобраћајни системи
2. Складишта
3. Средства унутрашњег транспорта
4. Транспортна средства
5. Логистика производње
6. Интермодални транспорт
7. Савремени логистички системи
8. Ланци снабдевања
9. Практична настава

Назив предмета: **САОБРАЋАЈНИ СИСТЕМИ**
Годишњи фонд часова: **105**
Разред: **први**
Циљеви предмета:
1. Стицање знања о саобраћајном систему
2. Стицање знања о логистици
3. Стицање знања о карактеристикама свих видова саобраћаја
4. Стицање знања о основним коридорима и путним правцима у свим видовима саобраћаја
5. Стицање знања о географским информационим системима

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Саобраћајни системи	Стицање знања о саобраћајном систему	- објасни место саобраћаја као производне делатности - дефинише појмове и термине из саобраћајне делатности - објасни појам саобраћајног система - наброји елементе, структуру и функције саобраћајног система - наброји подсистеме саобраћајног система - објасни историјски развој саобраћаја	- Чиниоци производње, кооперација и специјализација рада - Чиниоци саобраћајне производње и њени резултати - Појмови и термини из саобраћајне делатности (саобраћај, транспорт, саобраћајна услуга) - Појам саобраћајног система. - Структура и функција система. међузависност структуре и функције система. - Систем и његово окружење, подсистеми и елементи подсистема. - Историјски развој саобраћаја	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: Теоријска настава (105 часова) Место реализације наставе - Учионица Учионица треба да буде опремљена рачунаром и пројектором са приступом интернету Препоруке за реализацију теме 8 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Усмено излагање - Семинарски рад
Логистика	Стицање знања о логистици	- дефинише појам логистике - објасни појам транспортног ланца - наведе логистичке подсистеме - објасни значај логистике	- Појам логистике - Транспортни ланац - Логистички подсистеми - Значај логистике - Пример логистике у неком од система (трговина, индустрија...)	Препоруке за реализацију теме 4 часа - материју изложити једноставно са примерима из праксе - користити интернет (ако је могуће) презентације предузећа која се баве логистиком

				• Након прве две теме оствареност исхода проверити кроз тестове знања Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Друмски саобраћај	• Стицање знања о друмском саобраћају	• опише елементе и структуру друмског саобраћаја • наброји основне карактеристике друмског саобраћаја • опише транспортна средства у друмском саобраћају • наведе основне параметре у друмском саобраћају • наведе начине отпреме робе • опише основне путне правце у Србији и окружењу • опише основне коридоре за друмски саобраћај	• Друмски саобраћај, историјат и место у саобраћајним системима • Карактеристике друмског саобраћаја • Подела друмског саобраћаја • Транспортна средства • Основни параметри (производност, брзине, носивост ...) друмског саобраћаја и одлике • Отпрема робе друмским саобраћајем • Путеви и саобраћајни центри у Србији и окружењу • Значај развоја друмског саобраћаја у нашој земљи у складу са европским коридорима	Препоруке за реализацију наставе • 18 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе • користити интернет (ако је могуће) презентације друмских транспортних предузећа (средстава, организација...) • ученици треба да прикажу друмски саобраћај и кроз семинарске радове (проналасци, коридори, путеви, средства...) • користити географске карте или АМСС • након обрађене теме у оквиру практичне наставе – блок са ученицима посетити предузеће које се бави транспортом робе у друмском саобраћају. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
Железнички саобраћај	• Стицање знања о железничком саобраћају	• опише елементе и структуру железничког саобраћаја • наброји основне карактеристике железничког саобраћаја • наведе предности и мане железничког саобраћаја • опише транспортна средства у железничком саобраћају • наброји врсте железничких пошिल्ки • опише садржај железничког интегралног терминала • наброји основне железничке правце у Србији и окружењу	• Железнички саобраћај- место у саобраћајним системима • Историјат железничког саобраћаја • Основни параметри железничког саобраћаја и одлике • Подела пошिल्ки • Предности и мане железничког саобраћаја • Железничка возила • Подела возова и савремене технологије • Железнички интегрални терминали • Саобраћајни центри и значај	Препоруке за реализацију наставе • 16 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе • ученици треба да прикажу железнички саобраћај и кроз семинарске радове (проналасци, коридори, нове технологије, историјат...) • користити интернет (ако је могуће) презентације из железничког саобраћаја (средстава, организација...) • описивање коридора вршити помоћу географске карте • након обрађене теме у оквиру практичне наставе – блок са ученицима посетити предузеће које се бави транспортом робе у железничком саобраћају.

		опише основне коридоре за железнички саобраћај	развоја железничког саобраћаја у нашој земљи у складу са европским коридорима.	Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање - Семинарски рад
Водни саобраћај	Стицање знања о водном саобраћају	- опише елементе и структуру водног саобраћаја - наброји карактеристике водног саобраћаја - опише транспортна средства у водном саобраћају - наведе начине отпрема робе водним саобраћајем - наброји основне пловне путеве у Србији и окружењу - наброји основне луке и робно - транспортне центре у Србији и окружењу - опише основне коридоре	- Место водног саобраћаја у саобраћајним системима - Историјат водног саобраћаја - Основни параметри речног, каналског и поморског саобраћаја и одлике. - Предности и мане речног, каналског и поморског саобраћаја - Транспортна средства и савремене технологије у водном саобраћају - Отпрема робе водним саобраћајем - Најзначајније луке и робно - транспортни центри у Србији и окружењу - Значај развоја речног, каналског и поморског саобраћаја у нашој земљи у складу са европским коридорима- коридор 7	Препоруке за реализацију наставе 16 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе - ученици треба да прикажу водни саобраћај и кроз семинарске радове (проналасци, коридори, нове технологије, историјат, бродови...) - користити интернет (ако је могуће) презентације из водног саобраћаја (средства, луке...) - користити географске карте - након обрађене теме у оквиру практичне наставе – блок са ученицима посетити предузеће које се бави транспортом робе у водном саобраћају. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање - Семинарски рад
Ваздушни саобраћај	Стицање знања о ваздушном саобраћају	- опише елементе и структуру ваздушног саобраћаја - наброји основне карактеристике ваздушног саобраћаја - опише транспортна средства у ваздушном саобраћају - наведе начине отпреме робе ваздушним саобраћајем - наброји аеродроме у Србији и окружењу	- Место у саобраћајним системима и историјат ваздушног саобраћаја - Предности и мане ваздушног саобраћаја - Транспортна средства у ваздушном саобраћају и савремене технологије - Најзначајнији аеродроми и карго центри у Србији и окружењу	Препоруке за реализацију наставе 6 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе. - ученици треба да прикажу ваздушни саобраћај и кроз семинарске радове (проналасци, нове технологије, историјат, авиони...) - користити интернет (ако је могуће) презентације из ваздушног саобраћаја (средства, аеродроми, карго центри...) - користити географске карте - након обрађене теме у оквиру практичне наставе – блок са ученицима посетити аеродром и карго центар.

				Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
Поштанско телекомуникациони саобраћај	• Стицање знања о поштанско телекомуникационом саобраћају	• опише елементе и структуру поштанско телекомуникационог саобраћаја • опише развој средстава за пренос порука • наброји основне карактеристике поштанско телекомуникационог саобраћаја • наброји савремене технологије поштанско телекомуникационог саобраћаја • опише место поштанско телекомуникационог саобраћаја у саобраћајном систему	• Значај поруке и поштанско телекомуникационог саобраћаја • Историјски развој поштанско телекомуникационог саобраћаја • Превоз поштанских пошиљака • Савремене технологије поштанско телекомуникационог саобраћаја • Место поштанско телекомуникационог саобраћаја у саобраћајном систему	Препоруке за реализацију наставе • 4 часа • материју изложити једноставно са примерима из праксе. • ученици треба да прикажу поштански саобраћај и кроз семинарске радове (проналасци, нове технологије, историјат...) • користити интернет (ако је могуће) презентације из ПТТ саобраћаја (средства, Поште, организацију транспорта у поштанском саобраћају) Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Комбиновани и интермодални транспорт	• Стицање знања о савременом комбинованом и интермодалном транспорту	• опише елементе и структуру комбинованог-интермодалног транспорта • наброји карактеристике интермодалног транспорта • наведе товарне јединице у интермодалног транспорту • опише транспортна средства у интермодалног саобраћају • наведе примере робно транспортних центара у Србији и окружењу • објасни појам кооперације и координације у саобраћају • објасни појам шпедитера и шпедитерске послове • наброји европске коридоре	• Појам интермодалног транспорта • Место и значај интермодалног транспорта • Товарне јединице и идеална логистичка јединица • Транспортна средства у комбинованом транспорту • Постојећи и планирани Робно транспортни центри у Србији и окружењу • Кооперација и координација свих видова саобраћаја • Шпедиција, појам и послови • Европски коридори	Препоруке за реализацију наставе • 8 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе. • ученици треба да прикажу комбиновани саобраћај и кроз семинарске радове (средства, РТЦ-и...) • користити интернет (ако је могуће) презентације из интермодалног саобраћаја (средства, Робно транспортни центри, организација интермодалног транспорта) Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
Цевни транспорт и жичаре	• Стицање знања о цевном транспорту и жичарама	• објасни појам и улогу цевног транспорта • наведе поделу цевног транспорта • наведе карактеристике цевног,	• Подела цевног транспорта-историјат, примена и карактеристике • Пнеуматски и хидраулични	Препоруке за реализацију наставе • 4 часа • материју изложити једноставно са примерима из праксе

		пнеуматског и хидрауличног транспорта опише примену и карактеристике жичара и кабл кранова	транспорт. Жичаре и кабл кранови- примена и карактеристике.	- ученици треба да прикажу цевни транспорт и жичаре и кроз семинарске радове - користити интернет (ако је могуће) презентације из цевног транспорта и жичара Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Усмено излагање
Унутрашњи транспорт	Стицање знања о унутрашњем транспорту	- објасни појам унутрашњег транспорта - опише елементе и структуру унутрашњег транспорта - наведе операције у унутрашњем транспорту - опише начине претовара робе - наведе поделу средства унутрашњег транспорта - наброји значајне индустријске центре и њихов утицај на спољни транспорт	- Појам и дефиниција унутрашњег транспорта - Основни параметри унутрашњег и индустријског транспорта и одлике - Начини претовара робе - Средства унутрашњег транспорта - Значајни индустријски центри и њихов утицај на спољни транспорт	Препоруке за реализацију наставе 6 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе. - користити интернет (ако је могуће) презентације одвијања унутрашњег транспорта. - након обрађене теме у оквиру практичне наставе – блок са ученицима посетити производно предузеће. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање
Географски информациони системи	Стицање знања о географским информационим системима	- објасни улогу географског информационог система - наведе задатке и функције географског информационог система - објасни примену ГИС-а у логистици	- Појам географског информационог система (локација, стање, путања, тренд) - Задаци и функције географског информационог система - Примена ГИС а у логистици (Рутирање и распоређивање, праћење, планирање простора, складишне операције.....	Препоруке за реализацију наставе 15 часова - материју изложити једноставно - на крају године (последњих шест часова) прегледати са ученицима презентације које су урадили и дати тест из целокупног градива Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање - Семинарски рад

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

- Роба у логистици
- Складишта
- Средства унутрашњег транспорта
- Транспортна средства

- Логистика производње
- Интермодални транспорт
- Савремени логистички системи
- Међународна шпедиција

- Спољнотрговинско пословање
- Вештине комуникације
- Ланци снабдевања
- Практична настава

Назив предмета:
Годишњи фонд часова:
Разред:
Циљеви предмета:

СРЕДСТВА УНУТРАШЊЕГ ТРАНСПОРТА

105

други

6. Стицање знања о врстама средстава унутрашњег транспорта
7. Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама виљушкара
8. Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама дизалица
9. Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама транспортера
10. Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама елеватора
11. Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама конвејера
12. Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама аутоматски вођеним возилима
13. Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама гравитационих уређаја
14. Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама уређаја за претовар конテナ

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Средства унутрашњег транспорта – појам, врсте, подела и карактеристике	Стицање знања о врстама и карактеристикама средстава унутрашњег транспорта	- објасни врсте претовара - наведе врсте средстава унутрашњег транспорта - објасни место и улогу средстава унутрашњег транспорта - описе карактеристике средстава унутрашњег транспорта - објасни зависност избора средстава унутрашњег транспорта од врсте робе - наброји елементе за захватање комадних и расутих терета - објасни проста претоварна оруђа	- Врсте претовара - Подела средстава унутрашњег транспорта - Елементи за захватање комадних и расутих терета - Поста претоварна оруђа	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - Теоријска настава (105 часова) Место реализације наставе - Учионица Учионица треба да буде опремљена рачунаром и пројектором са приступом интернету Препоруке за реализацију теме 15 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе - након теоријског дела урадити задатке и прорачун носивости и напона код ужади, ланаца и кука Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања

Виљушкари	• Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама виљушкара • Прорачун потребног броја виљушкара	• наведе поделу виљушкара • опише карактеристике виљушкара • објасни примену виљушкара • наведе основне склопове виљушкара • наведе уређаје на виљушкар • направи план превентивног и периодичног прегледа • наведе преглед радова пре вожње виљушкара • израчуна циклус виљушкара • израчуна потребан број виљушкара	• Подела виљушкара • Виљушкари: - погон и носивост виљушкара - основни склопови и уређаји на виљушкар - карактеристике - захватне напаве • Превентивни и периодични прегледи по упутству произвођача • Циклус виљушкара • Прорачун потребног броја виљушкара	<u>Препоруке за реализацију теме</u> • 20 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе • користити упутства произвођача виљушкара • приказати филм који дају произвођачи за безбедну употребу виљушкара • исход прорачуна циклуса и броја виљушкара реализовати кроз задатке • за прорачун броја виљушкара користити примере из праксе • семинарски рад <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
Дизалице	• Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама дизалица	• наведе поделу дизалица • опише карактеристике дизалица • објасни примену дизалица • израчуна претоварни циклус дизалица	• Подела дизалица • Дизалице: - погони, носивост - основни склопови и уређаји - карактеристике - захватне напаве • Циклус дизалице	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 18 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе • исход прорачуна претоварног циклуса дизалица реализовати кроз задатке • за прорачун циклуса дизалица користити примере из праксе • семинарски рад <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
Транспортери	• Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама транспортера	• наведе поделу транспортера • опише карактеристике транспортера • објасни примену транспортера • израчуна транспортни капацитет	• Подела транспортера • Транспортери: - погони, носивост - основни склопови и уређаји - карактеристике • Транспортни капацитет транспортера	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 10 часова • исход прорачуна транспортног капацитета транспортера реализовати кроз задатке • материју изложити једноставно са примерима из праксе <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода

				• Тестове знања • Усмено излагање
Елеватори	• Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама елеватора	• опише конуструкцију елеватора • опише карактеристике елеватора • објасни примену елеватора • израчуна капацитет елеватора	• Конструкција елеватора • Елеватори - погони, носивост - основни склопови и уређаји • Капацитет елеватора	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 7 часова • исход прорачуна транспортног капацитета елеватора реализовати кроз задатке • материју изложити једноставно са примерима из праксе. • семинарски рад <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
Конвејери	• Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама конвејера	• наведе примену конвејера • објасни мрежу конвејерских саобраћајница	• Примена конвејера • Мрежа конвејерских саобраћајница	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 5 часа • материју изложити једноставно са примерима из праксе. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Гравитациони уређаји	• Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама гравитационих уређаја	• наведе поделу гравитационих уређаја • опише карактеристике гравитационих уређаја • објасни примену гравитационих уређаја • израчуна транспортни капацитет гравитационих уређаја	• Подела гравитационих уређаја • Уређаји за косо и вертикално премештање терета • Транспортни капацитет гравитационих уређаја	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 10 часова • исход прорачуна транспортног капацитета гравитационих уређаја реализовати кроз задатке • материју изложити једноставно са примерима из праксе. • семинарски рад <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
Аутоматски вођени систем возила	• Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама аутоматски	• објасни принцип аутоматизације и разлоге примене • опише карактеристике и путање аутоматски вођених система возила	• Принципи аутоматизације • Врсте путања • Врсте вођења возила • Врсте возила	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 5 часа • материју изложити једноставно са примерима из праксе. <u>Оцењивање</u>

	вођених система возила	опише врсте возила		Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање
Средства за претовар конテナ	Стицање знања о експлатационим и техничким карактеристикама	- наведе средства за претовар конテナ - опише карактеристике средстава за претовар конテナ	- Средства за претовар конテナ - Захватни уређаји манипулативних средстава за контенере - Средства за превоз конテナ	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> 15 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе. - семинарски рад <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање - Семинарски рад

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

- Роба у логистици
- Саобраћајни системи
- Транспортна средства
- Складишта
- Логистика производње
- Међународна шпедиција
- Интермодални транспорт
- Савремени логистички системи
- Ланци снабдевања
- Практична настава

Назив предмета: **ТРАНСПОРТНА СРЕДСТВА**

Годишњи фонд часова: **105**

Разред: **други**

- Циљеви предмета:
1. Стицање знања о основним техничко-експлоатационим карактеристикама превозних средстава друског саобраћаја
 2. Стицање знања о основним техничко-експлоатационим карактеристикама превозних средстава железничког саобраћаја
 3. Стицање знања о основним техничко-експлоатационим карактеристикама превозних средстава водног саобраћаја
 4. Стицање знања о основним техничко-експлоатационим карактеристикама превозних средстава ваздушног саобраћаја
 5. Упознавање са критеријумима за избор различитих средстава различитих видова транспорта

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Техничко-експлоатационе карактеристике превозних средстава друског саобраћаја	• Стицање знања о техничко-експлоатационим карактеристикама превозних средстава друског саобраћаја	• наведе поделу превозних средстава друског саобраћаја • објасни техничко-експлоатационе карактеристике превозних средстава друског саобраћаја • наведе граничне вредности димзија и терета и носивости возила • објасни сврху одржавања товарног простора превозних средстава друског саобраћаја • неведе опрему возила и предуслове за управљање возилом при превозу опасних материја • наведе удружења у међународном друском саобраћају • објасни сврху осигурања превозних средстава друског саобраћаја • наведе документа потребна за превозна средстава друског саобраћаја	• Основни појмови о друским транспортним средствима (моторним возилима) • Подела друских моторних возила • Обележавање друских моторних возила за теретни саобраћај • Конструкција градње друских моторних возила • Товарни простор друских моторних возила • Међународна удружења у друском саобраћају • Опрема возила • Одржавање товарног простора друских моторних возила • Експлоатационо – техничке карактеристике друских моторних возила • Осигурање друских моторних возила и терета у возилима • Документа за друска моторна возила	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (105 часова) Место реализације наставе • Учионица Учионица треба да буде опремљена рачунаром и пројектором са приступом интернету Препоруке за реализацију наставе • 30 часова • користити интернет • детаљно објаснити опрему товарног простора транспортних средстава за причвршћивање терета • кроз примере објаснити значај осигурања транспортних средстава друског саобраћаја, као и терета који се у њима превози • ученици треба да прикажу транспортна средства друског

				саобраћаја кроз семинарске радове Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
Техничко-експлоатационе карактеристике превозних средстава железничког саобраћаја	• Стицање знања о техничко-експлоатационим карактеристикама превозних средстава железничког саобраћаја	• наведе све врсте теретних кола која се користе у железничком саобраћају • објасни обележавање превозних средстава железничког саобраћаја • објасни техничко-експлоатационе карактеристике превозних средстава железничког саобраћаја • опише теретна кола • наведе димензије и носивости теретних кола • објасни сврху одржавања превозних средстава железничког саобраћаја • објасни употребу превозних средстава железничког саобраћаја према њиховим особинама • објасни сврху осигурања превозних средстава железничког саобраћаја • објасни начин вођења евиденције о превозним средствима железничког саобраћаја	• Појам и намена кола • Обележавање кола • Експлоатационо – техничке карактеристике железничких кола • Чишћење, прање, дезинфекција, ... кола • Технички преглед кола • Теретна кола, опште одредбе и подела • Товарни профил железничких теретних кола • Употреба кола према њиховим особинама • Затворена Г, Х, И – кола • Отворена Е, Ф, К, Р – кола • Плато Л, О, Т – кола • Остала З, У, ... – кола • Кола у закупу • Кола за нарочите железничке сврхе • Кола корисника превоза (приватна кола) • Осигурање кола и терета у колима • Вођење евиденције кола (врсте образаца за вођење евиденције кола)	Препоруке за реализацију наставе • 25 часова • користити интернет • детаљно објаснити опрему товарног простора транспортних средстава за причвршћивање терета • кроз примере објаснити значај осигурања транспортних средстава железничког саобраћаја, као и терета који се у њима превози • ученици треба да прикажу транспортна средства железничког саобраћаја кроз семинарске радове (теретна кола) Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад

Техничко-експлоатационе карактеристике превозних средстава водног саобраћаја	• Стицање знања о техничко-експлоатационим карактеристикама превозних средстава водног саобраћаја	• наведе врсте превозних средстава водног саобраћаја • разликује ознаке на превозним средствима водног саобраћаја • објасни разлику између средстава речног и поморског саобраћаја • објасни техничко-експлоатационе карактеристике превозних средстава водног саобраћаја • наведе опрему превозних средстава водног саобраћаја • објасни услове за формирање конвоја и састава • објасни сврху осигурања превозних средстава водног саобраћаја	• Основни појмови о пловилима • Товари профил пловила • Подела пловила (бродова) • Транспортна пловила са сопственим погоном • Теретна пловила • Пловила за специјалне намене • Пловила за пренос генералног терета • Пловила за пренос расутог терета • Пловила за пренос течног терета • Пловила за пренос течних гасова • Пловила за превоз ROOL on ROOL of • Пловила за превоз баржи • Врсте ROOL транспорта • Пловила без сопственог погона • Тегљенице (намена, конструкција, извођење, параметри и обележавање) • Потиснице (намена, конструкција, извођење, параметри и обележавање) • Формирање конвоја, намена, карактеристике • Формирање састава намена, карактеристике • Техничка пловила • Опрема пловила • Техничко – експлоатационе карактеристике пловила • Преглед пловила – класа пловила • Осигурање пловила и терета у њима	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 20 часова • користити интернет • детаљно објаснити опрему товарног простора транспортних средстава за причвршћивање терета • кроз примере објаснити значај осигурања транспортних средстава водног саобраћаја, као и терета који се у њима превози • ученици треба да прикажу транспортна средства водног саобраћаја кроз семинарске радове (бродови за превоз терета) <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
--	---	---	--	---

Техничко-експлоатационе карактеристике превозних средстава ваздушног саобраћаја	• Стицање знања о техничко-експлоатационим карактеристикама превозних средстава ваздушног саобраћаја	• наведе врсте превозних средстава ваздушног саобраћаја • објасни техничко-експлоатационе карактеристике превозних средстава ваздушног саобраћаја • објасни сврху осигурања превозних средстава ваздушног саобраћаја	• Основни појмови о летелицама • Подела авиона (авиони, хидроавиони и хеликоптери) • Експлоатационо – техничке карактеристике авиона за превоз терета • Товарни простор летелица • Аеродроми (уређаји за опслуживање у транспорту) • Осигурање летелица и терета у њима • Документа за летелице и терет у њима	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 15 часова • акценат ставити на захтеве ваздухоплова по питању амбалажирања и припреме терета за транспорт • детаљно објаснити опрему товарног простора транспортних средстава за причвршћивање терета • кроз примере објаснити значај осигурања транспортних средстава ваздушног саобраћаја, као и терета који се у њима превози <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
Критеријуми за избор различитих средстава различитих видова транспорта	• Стицање знања о критеријумима за избор различитих средстава различитих видова транспорта	• наведе критеријуме за избор различитих средстава различитих видова транспорта • одабере оптимални вид транспорта • одабере оптимално превозно средство	• Критеријуми за избор транспортног средства са становишта његових карактеристика (свих видова транспорта) • Транспортна способност (капацитет превоза) • Брзина превоза • Безбедност превоза • Уредност и тачност у обављању превоза • Могућност прилагођавања потребама превоза • Економичност, цена коштања превозних услуга • Конкурентске предности и недостатци различитих средстава различитих видова транспорта	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 15 часова • користити интернет • ученици треба, кроз семинарски рад, да објасне избор оптималног вида транспорта и оптималног превозног средства. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Роба у логистици	6. Интермодални транспорт
2. Саобраћајни системи	7. Савремени логистички системи
3. Складишта	8. Међународна шпедиција
4. Средства унутрашњег транспорта	9. Ланци снабдевања
5. Логистика производње	10. Практична настава

Назив предмета: **ОСНОВИ ЕКОНОМИЈЕ**

Годишњи фонд часова: **70**

Разред: **други**

Циљеви предмета:

1. Стицање знања о основним економским појмовима
2. Стицање знања о основним економским принципима
3. Стицање знања о процесу производње, елементима и њиховој међусобној условљености
4. Стицање знања о појму и значају људског рада, потреби и принципима његовог организованог удруживања
5. Стицање знања о трошковима релевантним (одговарајућим, потребним) за успешно пословање
6. Стицање знања о тржишту
7. Уочавање везе између појединих економских појава и логистичких активности

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Људски рад и друштвена производња	• Стицање знања о појму и карактеристикама људског рада • Стицање знања о елементима и карактеристикама друштвене производње	• објасни карактеристике људског рада • објасни ефикасност рада • објасни појам економије рада • опише методе унапређивања економије рада • наведе елементе друштвене производње • објасни обављање просте и проширене репродукције • наведе врсте делатности, гране и њихова обележја	• Појам људског рада • Врсте рада у организованом процесу рада • Интензитет рада, мотивација за рад, образовање и степен стручности • Економија рада, проучавање ефикасности рада, научно-технолошки прогрес, пословна политика и мере утицаја резултате процеса рада, мобилност радне снаге • Друштвена производња, елементи производње • Производне снаге, производни односи и начин производње • Друштвена репродукција • Појам и врсте делатности, гране и њихова обележја	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • Теоријска настава (70 часова) Место реализације наставе • учионица Препоруке за реализацију теме • 10 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Усмено излагање
Средства предузећа	• Стицање знања о појму и врстама предузећа • Стицање знања о средствима предузећа	• објасни појам предузећа • разликује врсте предузећа • објасни појам средстава предузећа • објасни основна средства • објасни обртна средства	• Појам предузећа • Врсте предузећа • Дефиниција и састав средстава • Основна средства (појам, подела, обележја, амортизација, капацитет средстава за рад)	Препоруке за реализацију теме • 12 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе • користити интернет (ако је могуће) презентације предузећа која се баве логистиком

		• објасни изворе средстава • наведе изворе средстава	• Обртна средства (појам, карактеристике) • Залихе као обртна средства • Извори средстава (подела, карактеристике)	Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Усмено излагање
Трошкови	• Стицање знања о појму, врстама и карактеристикама трошкова	• објасни појам, садржину и економску суштину трошкова • разликује врсте трошкова • израчуна трошкове • објасни појам калкулације трошкова • наведе компоненте цене коштања • разликује методе и врсте калкулација • израчуна цену коштања • наведе компоненте продајне цене • одреди продајну цену • разликује логистичке трошкове	• Појам трошкова, издатака, расхода • Подела трошкова (основна-природна подела трошкова, подела према могућностима обрачуна и начину обухватања, подела према начину утврђивања, према сложености, према обиму производње, груписање трошкова по местима настајања и носиоцима) • Трошкови средстава за рад, амортизација, текуће и инвестиционо одржавање • Трошкови предмета за рад • Трошкови рада • Калкулација трошкова (појам, компоненте, методе и врсте калкулације) • Продајна цена • Логистички трошкови	Препоруке за реализацију наставе • 18 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе • задаци за вежбу: обрачун амортизације и других трошкова, калкулација цене коштања, продајна цена Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Резултат пословања предузећа	• Стицање знања о резултату пословања предузећа	• дефинише производ као резултат рада предузећа • објасни услугу као производ резултата рада предузећа • наведе садржај укупног прихода • објасни садржину дохотка • објасни садржину добити	• Производ као резултат рада (физички и вредносно) • Логистичка услуга као израз резултата рада предузећа • Укупан приход (појам и садржај, стицање и услови привређивања) • Доходак предузећа (појам и садржина) • Добит предузећа (појам и садржина,)	Препоруке за реализацију наставе • 10 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе • посебан акценат ставити на врсту предузећа која се баве пружањем логистичке услуге и начин и резултате њиховог пословања • гравидо утврдити кроз рачунске примере мерења успешности пословања, расподела резултата рада Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање

Тржиште	• Стицање знања о функционисању тржишта	• објасни појам тржишта • објасни истраживања логистичког тржишта • објасни појам понуде и тражње • наведе факторе који утичу на понуду и тражњу • наведе маркетинг стратегије и циљеве • познаје технику SWOT анализе	• Појам и значај тржишта • Истраживања логистичког тржишта • Понуда и тражња • Фактори који утичу на понуду и тражњу • Маркетинг стратегије и циљеви • SWOT анализа	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 10 часова • Градиво изложити једноставно са примерима из праксе • Градиво реализовати као радионице, са акцентом на креативни рад ученика. Кроз пројектне задатке развијати тимски рад код ученика. Појединачно оценити учешће сваког ученика у пројекту. • SWOT анализу представити кроз једноставне примере у микро окружењу. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Семинарски рад • Тестове знања • Усмено излагање
Принципи економије	• Стицање знања о основним принципима економије и факторима који утичу на њих	• наведе основне принципе • објасни продуктивност рада • објасни принцип економичности • објасни рентабилност пословања предузећа	• Продуктивност рада (појам, значај, фактори који утичу на продуктивност) • Економичност пословања (појам, значај, фактори који утичу на економичност) • Рентабилност (појам, значај, и фактори који утичу на рентабилност)	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 10 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе • градиво утврдити кроз рачунске примере израчунавања продуктивности, економичности, рентабилности <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Предузетништво
2. Савремени логистички системи
3. Транспортна средства
4. Складишта
5. Међународна шпедиција
6. Логистика производње
7. Вештине комуникације
8. Маркетинг услуга у логистици
9. Практична настава

Назив предмета: ПОСЛОВНИ СТРАНИ ЈЕЗИК

Циљ предмета:

1. Овладавање комуникативним вештинама и развијање способности и метода учења страног језика;
2. Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова;
3. Развијање општих и специфичних стратегија учења и критичког мишљења;
4. Развијање способности за самостално, аутономно учење, тражење, селекцију и синтезу информација до којих долази кроз самосталан рад и претраживање *изворника* различитог типа (писани и електронски извори, самостална истраживања на терену, интервјуи, итд.);
5. Стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика;
6. Усвајање знања из страног језика која ће ученику/ученици омогућити да се у усменој и писаној комуникацији компетентно и самосвесно споразумевају са људима из других земаља, усвоје норме вербалне и невербалне комуникације у складу са специфичностима језика који уче, као и да наставе, у оквиру формалног образовања и самостално, учење другог и трећег страног језика.
7. Оспособљавање ученика /ученице да упозна језик струке у оноликој мери која му/јој омогућава да користи страни језик у писаном и усменом облику ради вођења пословне комуникације, праћења новина у струци и ширењу пословних веза.

Нивои општих и појединачних постигнућа дефинисани су према Заједничком европском референтном оквиру за живе језике.

- До краја четворогодишње средње стручне школе ученик/ученица треба да савлада први страни језик до нивоа B1, а други страни језик до нивоа A2+. Такође, до краја четворогодишње средње стручне школе ученик/ученица треба да савлада основне аспекте језика струке (терминологија и регистар).

- До краја трогодишње средње стручне школе ученик/ученица треба да савлада први страни језик до нивоа A2+, а други страни језик до нивоа A2. Такође, ученик/ученица трогодишње средње стручне школе треба да савлада и неке основне аспекте језика струке (терминологија и регистар)

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова: 70

Разред: први

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ПРВОГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ И КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	• разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са активностима на часу (говор наставника и другова, аудио и аудио-визуелни материјали у настави) • разуме једноставне фразе и реченице настале у спонтаној интеракцији уз отежавајуће околности природне комуникације (бука на улици, телефонски разговори, интервју лицем у лице, телефонским путем или путем скајпа итд.) • после првог слушања одређеног непознатог усменог текста (приближног	СТРУЧНЕ ТЕМЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ – ТЕХНИЧАР ЛОГИСТИКЕ Тематске области се прожимају и исте су у сва три разреда. Аутори уџбеника и наставници обрађују их у складу са језичким нивоом, интересовањима ученика, потребама струке и актуелним збивањима у свету рада - Занимања, описи послова и хијерархија у домену ОРГАНИЗАЦИЈЕ ТРАНСПОРТА РОБЕ - Превозна средства и врсте саобраћаја	Комуникативна настава страних језика подразумева поимање језика као средства комуникације; инсистира на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. Teacher talk, одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика; инсистира на комуникативном аспектима употребе језика, одн. на значењу језичке поруке, а не толико на граматичној прецизности исказа; претпоставља да се знања ученика мере прецизно дефинисаним релативним, а не толико апсолутним критеријумима тачности. Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Она се базира

	трајања од 2-4 минута у зависности од степена познавања теме и контекста) постави хипотезе у вези са врстом усменог текста који слуша; бројем саговорника, њиховим статусом и намерама и општим садржајем датог усменог текста усмеравајући пажњу на релевантне језичке и нејезичке елементе (кључне речи, интонацију и др.) • после другог и по потреби наредних слушања (у зависности од тежине текста и налога за слушања разуме општи садржај кратких, прилагођених текстова стручне садржине. • ослањајући се на општа знања и искуства, реконструише непознато на основу контекста и памти, репродукује и контекстуализује битне елементе поруке	- Врсте и начини транспорта робе - Припрема, организација и контрола процеса организовања транспорта робе - Читање, праћење и вођење прописане документација у домену струке - Мере заштите и очувања радне и животне средине - Пословна комуникација у писменом и усменом облику на страном језику (телефонирање, уговарање састанака, потврђивање или одбијање термина, конкурсисање и др.) КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ	на групном или индивидуалном решавању проблема, потрази за информацијама и мање или више комплексним задацима. У тим задацима увек су јасно одређени контекст, процедура и циљ, чиме се унапређује квантитет језичког материјала који је неопходан услов за било које учење језика. Такозвана комуникативно- интерактивна парадигма у настави страних језика, између осталог, укључује и следеће компоненте: • усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину • поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и ажуриране листе задатака и активности • наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја • ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину • уибеници су само један од ресурса; осим њих препоручује се и примена других извора информација и дидактичких материјала, поготову кад је реч о стручним темама • учioniца постаје простор који је могуће реструктурирати из дана у дан Важан циљ у учењу страног језика у средњим стручним школама је овладавање језиком струке, и то у оноликој мери која је неопходна да се језик користи ради информисаности и оспособљености за једноставну комуникацију у усменом и писаном облику на страном језику. Тај сегмент наставе страног језика који се прогресивно увећава од 20 до 50% током четворогодишњег образовања мора да буде јасно дефинисан и у складу са исходима везаним за квалификације струке. Неопходно је да стручна тематика која се обрађује на страном језику прати исходе појединих стручних предмета и буде у корелацији са њима. Реализација
ЧИТАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова	• разуме текстове дужине до 250 речи о конкретним, блиским и свакодневним темама, ослањајући се на препознавање фреквентних речи и израза, позјамљеница и познатих речи и фраза из других страних језика. • разуме општи садржај аутентичних и адаптираних текстова у којима преовлађују познате речи и изрази • разуме обавештења и упозорења на јавним местима (знаци, натписи за оријентацију, плакати, електрични и други натписи) • разуме поруку упућену у сврху креспонденције – разгледницу, писмо, смс или неку другу електронску поруку, електронско писмо. • разуме општи садржај и основну поруку – обавештење из краћег информативног текста: новинске вести, репортаже, интервјуа, графикона, статистике (глобално разумевање). • пронађе, издвоји и разуме одређену релевантну или тражену информацију унутар препознатљиве и специфичне врсте стручног текста који садржи већи број различитих информација – нпр.	1. Представљање себе и других 2. Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима) 3. Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.) 4. Давање једноставних упутстава и команди 5. Изражавање молби и захвалности 6. Изражавање извињења 7. Изражавање потврде и негирање 8. Изражавање допадања и недопадања 9. Изражавање физичких сензација и потреба 10. Исказивање просторних и временских односа 11. Давање и тражење информација и обавештења 12. Описивање и упоређивање лица и предмета 13. Изрицање забране и реаговање на забрану 14. Изражавање припадања и поседовања 15. Скретање пажње 16. Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања 17. Тражење и давање дозволе	

	податке у малим огласима, проспектима, брошурама, краћим пословним писмима и сл. (селективно разумевање). разуме краћа упутства и савете о начину понашања, употреби одређених предмета и апарата уколико су праћена одређеним визуелним елементима. (детаљно разумевање)	18. Исказивање честитки 19. Исказивање препоруке 20. Изражавање хитности и обавезности 21. Исказивање сумње и несигурности ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ СУ ИСТИ КАО И ЗА ПРЕДМЕТ ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК КАО ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТ КОЈИ СЕ НАЛАЗИ У ПЛАНУ НА „А“ ЛИСТИ.	наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања. Стога је спектар текстова који се препоручују велики: шематски прикази, упутства о примени апарата, инструмената или пак материјала, хемикалија, рецепти, декларације, краћи стручни текстови чији је садржај релевантан за тематске садржаје стручних предмета, извештаји, каталози, програми сајамских активности и сл. Веома је битно у раду са таквим текстовима одредити добру дидактичку подршку. Добро осмишљени налози упућују на то да одређене текстове, у зависности од тежине и важности информација које они носе, треба разумети глобално, селективно или пак детаљно. Продуктивне вештине треба ограничити на строго функционалну примену реалну за захтеве струке. То подразумева писање кратких порука, мејлова у оквиру пословне комуникације (поруџбенице, рекламације, захтеви, молбе) и вођење усмене комуникације која омогућава споразумевање на основном нивоу било у директном контакту са саговорником или у телефонском разговору.
ГОВОР Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику	- усклађује интонацију, ритам и висину гласа са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације - користи циљни језик као језик комуникације у учioniци како са наставником тако и са осталим ученицима и ученицама - поред информација о себи и свом окружењу описује у неколико реченица познату радњу, место, доживљај или ситуацију у садашњости, прошлости и будућности, користећи познате језичке (лексику и морфосинтаксичке структуре) и нејезичке елементе (мимика, гестика, прозодија) - саопштава и интерпретира у неколико реченица садржај писаних, илустрованих и усмених текстова на теме предвиђене наставним програмом, користећи познате језичке елементе - у неколико реченица даје своје мишљење и изражава ставове /допадање / недопадање, итд., користећи познате језичке елементе - ступа у кратке разговоре, под условом да саговорник, по потреби, сарађује - води рутинске дијалоге без напора, размењује мисли и информације у вези са својим окружењем у		

	свакодневним ситуацијама са припремом или без ње укратко представља резултате самосталног истраживања рада на одређену тему у пару или групи		
ПИСАЊЕ Оспособљавање ученика за писање краћих текстова различитог садржаја	- напише повезане реченице о неким свакодневним аспектима из његовог окружења - напише краћи извештај, опис неког догађаја или резиме предходних дешавања или активности из личног искуства користећи свакодневне речи и фразе прилагођене комуникативној ситуацији - напише веома кратке формалне и неформалне текстове (до 80 речи) користећи стандардне и конвенционалне формуле писаног изражавања (писмо, обавештење, порука) - напише кратке и једноставне белешке у вези са тренутним потребама и плановима (списак за куповину, поруке, списак обавеза, записник); - пише електронске поруке, СМС поруке, учествује у дискусијама на блогу или форуму.		
СОЦИО-КУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА Стицање и овладавање социокултурним компетенцијама неопходним за писану и усмену употребу језика	- у оквиру поља свог интересовања, знања и искуства, препозна и разуме сличности и разлике у погледу навика (вербална и невербална комуникација), обичаја, менталитета и институција које постоје између наше земље и земаља чији језик учи - препозна и адекватно реагује на формалност говорне ситуације - адекватно користи најфреквентије стилове и регистре у вези са знањима из страног језика али и из осталих области школских знања и животних искустава - учествује у свим видовима модерне комуникације (електронске поруке, СМС поруке, дискусије на блогу или форуму, друштвене мреже)		
	користи све досад наведене стратегије развоја комуникативних компетенција примењујући језик струке у складу са нивоом знања језика и потребама ученика/ученица .		

Годишњи фонд часова:

70

Разред:

други

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ДРУГОГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ И КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	• разуме и у потпуности реагује на усмене поруке у вези са уобичајеним и новим активностима на часу. • разуме караће исказе који садрже фреквентне речи и структуре (информације о личностима, послу, породици, куповини, школи, ближем окружењу) • разуме најбитније информације у кратким и једноставним обавештењима (преко разгласа, на улици, на шалтеру) и правилно их користи • разуме фразе и реченице настале у спонтаној интеракцији у вези са познатим ситуацијама, уз отежавајуће околности природне комуникације (бука на улици, телефонски разговори, интервју лицем у лице, телефонским путем, преко скајпа итд.). • уз евентуалну претходну припрему, прати излагања о познатим темама у којима се користи стандардни језик и разговетан изговор. • ослањајући се на своја језичка знања, поставља и проверава хипотезе о језичким формама	СТРУЧНЕ ТЕМЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ – ТЕХНИЧАР ЛОГИСТИКЕ Тематске области се прожимају и исте су у сва три разреда. Аутори уџбеника и наставници обрађују их у складу са језичким нивоом, интересовањима ученика, потребама струке и актуелним збивањима у свету рада - Занимања, описи послова и хијерархија у домену ОРГАНИЗАЦИЈЕ ТРАНСПОРТА РОБЕ - Превозна средства и врсте саобраћаја - Врсте и начини транспорта робе - Припрема, организација и контрола процеса организовања транспорта робе - Читање, праћење и вођење прописане документација у домену струке - Мере заштите и очувања радне и животне средине - Пословна комуникација у писменом и усменом облику на страном језику (телефонирање, уговарање састанака, потврђивање или одбијање термина, конкурисање и др.) КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ 1. Представљање себе и других 2. Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима) 3. Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.) 4. Давање једноставних упутстава и	ИСТИ КАО У ПРВОМ РАЗРЕДУ
ЧИТАЊЕ Оспособљавање ученика за	• чита и разуме различите врсте кратких и прилагођених стручних текстова (једно-		

разумевање прочитаних текстова	ставнија лична / пословна писма, позивнице, термини, проспекти, упутства, огласи) препознајући основна значења и релевантне детаље • открива значење непознатих речи на основу контекста и /или помоћу речника • уочи и разуме предвидљиве информације (кад, где, ко, како, колико, зашто) у једноставнијим стручним текстовима (рекламе, огласи, шеме, уговори, проспекти, извештаји, формулари)	команди 5. Изражавање молби и захвалности 6. Изражавање извињења 7. Изражавање потврде и негирање 8. Изражавање допадања и недопадања 9. Изражавање физичких сензација и потреба 10. Исказивање просторних и временских односа 11. Давање и тражење информација и обавештења 12. Описивање и упоређивање лица и предмета 13. Изрицање забране и реаговање на забрану 14. Изражавање припадања и поседовања 15. Скретање пажње 16. Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања 17. Тражење и давање дозволе 18. Исказивање честитки 19. Исказивање препоруке 20. Изражавање хитности и обавезности 21. Исказивање сумње и несигурности	
ГОВОР Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику	• описује ситуације, прича о догађајима и аргументује ставове користећи једноставне изразе и реченице • води једноставне телефонске разговоре, даје информације и упутства, уговара термине • реагује учтиво на питања , захтеве, позиве, извињења саговорника • изложи унапред припремљену краћу презентацију на одређену тему (из домена личног интересовања или струке), истакне значај одређених исказа прикладном гестиком и мимиком или наглашавањем и интонацијом.	ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ СУ ИСТИ КАО И ЗА ПРЕДМЕТ ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК КАО ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТ КОЈИ СЕ НАЛАЗИ У ПЛАНУ НА „А“ ЛИСТИ.	
ПИСАЊЕ Оспособљавање ученика за писање краћих текстова	• попуњава рачуне, признанице и хартије од вредности • напише једноставно пословно		

различитог садржаја	писмо према одређеном моделу • опише и појасни садржај схема и графикана везаних за струку • води и пише белешке у вези са свакодневним потребама и плановима; • пише на разумљив начин писма са циљем да нешто тражи или пренесе информације које сматра битним;		
МЕДИЈАЦИЈА Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих усмених и писаних текстова	• преводи усмено или писмено кратке поруке у складу са потребама комуникације		

Годишњи фонд часова:
Разред:

70
трећи

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ТРЕЋЕГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ И КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ	ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	• разуме основне поруке и захтеве исказане јасним стандардним језиком када је реч о блиским стручним темама (кола, посао, хоби) • разуме глобално суштину спонтане интеракције, нешто дужих разговора или дискусија, који се односе на мање сложене садржаје из струке, уколико се говори разговетно стандардним језиком, поставља питања и тражи објашњења у вези са темом дискусије/разговора • разуме упутства за употребу одређених средстава, предмета или апарата, под условом да не садрже много стручних елемената, • увиђа које елементе није у потпуности разумео и у вези са њима тражи додатна обавештења.	СТРУЧНЕ ТЕМЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ – ТЕХНИЧАР ЛОГИСТИКЕ Тематске области се прожимају и исте су у сва три разреда. Аутори уџбеника и наставници обрађују их у складу са језичким нивоом, интересовањима ученика, потребама струке и актуелним збивањима у свету рада - Занимања, описи послова и хијерархија у домену ОРГАНИЗАЦИЈЕ ТРАНСПОРТА РОБЕ - Превозна средства и врсте саобраћаја - Врсте и начини транспорта робе - Припрема, организација и контрола процеса организовања транспорта робе - Читање, праћење и вођење прописане документација у домену струке - Мере заштите и очувања радне и животне средине - Пословна комуникација у писменом и усменом облику на страном језику (телефонирање, уговарање састанака, потврђивање или одбијање термина, конкурисање и др.)	ИСТИ КАО У ПРВОМ РАЗРЕДУ
ЧИТАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова	• разуме појединачне информације сложенијих аутентичних, адаптираних и неаутентичних текстова, као и њихов општи смисао; • разуме основни садржај као и важније детаље у извештајима, брошурама и уговорима везаним за		

	струку • разуме нешто дужа упутства о начину употребе техничких и других апарата, писана јасним језиком, поткрепљена примерима конкретне употребе и / или илустрацијама; • уме да прати специјализоване публикације и изван свог подручја активности, користећи повремено речник или неко друго помоћно средство.	4. Давање једноставних упутстава и команди 5. Изражавање молби и захвалности 6. Изражавање извињења 7. Изражавање потврде и негирање 8. Изражавање допадања и недопадања 9. Изражавање физичких сензација и потреба 10. Исказивање просторних и временских односа 11. Давање и тражење информација и обавештења 12. Описивање и упоређивање лица и предмета 13. Изрицање забране и реаговање на забрану 14. Изражавање припадања и поседовања 15. Скретање пажње 16. Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања 17. Тражење и давање дозволе 18. Исказивање честитки 19. Исказивање препоруке 20. Изражавање хитности и обавезности 21. Исказивање сумње и несигурности	
ГОВОР Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику	• једноставним средствима опише статус и образовање, будуће запослење • опише делатност, фирму, процес рада или пак преприча телефонски разговор или одлуке неког договора у оквиру познате лексике • образложи краће своје намере, одлуке, поступке		
ПИСАЊЕ Оспособљавање ученика за писање краћих текстова различитог садржаја	• опише и појасни садржај схема и графикона везаних за структуру • парафразира и резимира текстове о темама у вези са актуелним дешавањима и домена струке и образлаже своје ставове; • напише прегледан, целовит и разумљив текст од почетка до краја при чему су правопис, кохерентност и кохезија текста прилично добри.	ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЛИ СУ ИСТИ КАО И ЗА ПРЕДМЕТ ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК КАО ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТ КОЈИ СЕ НАЛАЗИ У ПЛАНУ НА „А“ ЛИСТИ.	

ИНТЕРАКЦИЈА Оспособљавање ученика за учешће у дијалогу на страном језику и размену краћих писаних порука	• поведе, настави и заврши неки једноставан разговор, под условом да је лице у лице са саговорником • буде схваћен у размени идеја и информација о блиским темама у предвидљивим, свакодневним ситуацијама		
МЕДИЈАЦИЈА Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих усмених и писаних текстова	• сажима садржај текста, разговара, презентације и сл.		

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Годишњи фонд часова: 70

Разред: први

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ПРВОГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ И КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ	ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	- разуме и реагује на одговарајући начин на усмене поруке у вези са активностима на часу (говор наставника и другова, аудио и аудио-визуелни материјали у настави) - разуме једноставне фразе и реченице настале у спонтаној интеракцији уз отежавајуће околности природне комуникације (бука на улици, телефонски разговори, интервју лицем у лице, телефонским путем или путем скајпа итд.) - после првог слушања одређеног непознатог усменог текста (приближног трајања од 2-3 минута у зависности од степена познавања теме и контекста) постави хипотезе у вези са врстом усменог текста који слуша; бројем саговорника, њиховим статусом и општим садржајем датог усменог текста усмеравајући пажњу на релевантне језичке и нејезичке елементе (кључне речи, интонацију и др.) - после другог и по потреби наредних слушања (у зависности од тежине текста и налога за слушања) разуме општи садржај кратких, прилагођених текстова стручне садржине - ослањајући се на општа знања и искуства, реконструише непознато на основу контекста и памти, репродукује и контекстуализује битне елементе поруке	СТРУЧНЕ ТЕМЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ – ТЕХНИЧАР ЛОГИСТИКЕ Тематске области се прожимају и исте су у сва три разреда. Аутори уџбеника и наставници обрађују их у складу са језичким нивоом, интересовањима ученика, потребама струке и актуелним збивањима у свету рада - Занимања, описи послова и хијерархија у домену ОРГАНИЗАЦИЈЕ ТРАНСПОРТА РОБЕ - Превозна средства и врсте саобраћаја - Врсте и начини транспорта робе - Припрема, организација и контрола процеса организовања транспорта робе - Читање, праћење и вођење прописане документација у домену струке - Мере заштите и очувања радне и животне средине - Пословна комуникација у писменом и усменом облику на страном језику (телефонирање, уговарање састанака, потврђивање или одбијање термина, конкурисање и др.) КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ 1. Представљање себе и других 2. Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима)	У првом разреду средње школе уводи се мало нових граматичких садржаја имајући у виду потребу да се знања и вештине ученика, стечени у основној школи, - освесте и систематизују, тако да представљају чврсту основу за даље учење; - утврде и аутоматизују, тако да их ученици спонтано, и без већих грешака, рецептивно и продуктивно користе у комуникацији. <i>Именице:</i> - властите и заједничке (у облицима једине и множине: Bild – Bilder, Kopf – Köpfe, Frau – Frauen), са одговарајућим родом. - изведене суфиксацијом: Faulheit, Bildung. - изведене префиксацијом: Ausbildung. - сложенице: Sommerferien, Jugendliebe, Tomatensuppe. <i>Придеви:</i> - изведени суфиксацијом од глагола и именица: fehlerfrei, liebevoll, sprachlos, trinkbar. - сложени: reich. Придевска промена – јака, слаба, мешовита. Компаратив и суперлатив (правилна творба и главни изузеци: groß – größer, teuer – teurer). Придеви са предлозима: zufrieden mit, reich an.
ЧИТАЊЕ Оспособљавање ученика за	разуме краће текстове (дужине до 120 речи) о конкретним, блиским и свакодневним темама, ослањајући се на препознавање имена, фреквентних		

разумевање прочитаних текстова	интернационализма, позјамљеница и познатих речи и фраза из других страних језика. • разуме општи садржај кратких аутентичних, адаптираних текстова у којима преовлађују познате речи и изрази • разуме обавештења и упозорења на јавним местима (знаци, натписи за оријентацију, плакати, електрични и други натписи) • разуме краћу личну поруку упућену у сврху креспонденције – разгледницу, писмо, смс или неку другу електронску поруку, електронско писмо. • разуме општи садржај и основну поруку – обавештење из краћег информативног текста: новинске вести, репортаже, интервјуа, графикана, статистике (глобално разумевање). • пронађе, издвоји и разуме одређену релевантну или тражену информацију унутар препознатљиве и специфичне врсте стручног текста који садржи већи број различитих информација – нпр. податке у малим огласима, проспектима, брошурама, краћим пословним писмима и сл. (селективно разумевање). • разуме кратка и једноставна упутства и савете о начину понашања, употреби одређених предмета и апарата уколико су писана једноставним језиком и/или праћена одређеним визуелним елементима. (детаљно разумевање)	3. Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.) 4. Давање једноставних упутстава и команди 5. Изражавање молби и захвалности 6. Изражавање извињења 7. Изражавање потврде и негирање 8. Изражавање допадања и недопадања 9. Изражавање физичких сензација и потреба 10. Исказивање просторних и временских односа 11. Давање и тражење информација и обавештења 12. Описивање и упоређивање лица и предмета 13. Изрицање забране и реаговање на забрану 14. Изражавање припадања и поседовања 15. Скретање пажње 16. Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања 17. Тражење и давање дозволе 18. Исказивање честитки 19. Исказивање препоруке 20. Изражавање хитности и обавезности 21. Исказивање сумње и несигурности	<i>Члан:</i> одређени (der, die, das), неодређени (ein, eine), нулти, присвојни (mein, dein), показни (dieser, jener), негациони (kein, keine), неодређени (mancher, solcher, einige). Употреба члана у номинативу (субјект), акузативу и дативу (директни и индиректни објект), партитивном генитиву (die Hälfte des Lebens), посесивном генитиву (die Mutter meiner Mutter). <i>Бројеви:</i> основни и редни (der siebte erste; am siebten ersten). <i>Предлози</i> са акузативом (Ich bin gegen dich), са дативом (Sie arbeitet bei einem Zahnarzt). Предлози са дативом или акузативом (Er ist in der Schule. Sie kommt in die Schule). <i>Глаголи</i> (глаголска времена: презент, претерит модалних, помоћних, слабих и нафреквентнијих јаким глагола, перфект слабих и јаким глагола, футур). Глаголи са предлозима (warten auf, sich interessieren für). Конјуктив у функцији изражавања жеље (Ich hätte gern... Ich möchte... Ich würde gern) <i>Везници и везнички изрази:</i> und, oder, aber; weil, wenn, als, während, bis, sowohl; weder ... noch. <i>Личне заменице</i> у номинативу, дативу и акузативу. <i>Прилози</i> за време (gestern), место (nebenan), начин (allein), количину (viel, wenig) Изјавне реченице, упитне реченице; независне и зависно-сложене реченице. Ред речи у реченици.
ГОВОР Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику	• усклађује интонацију, ритам и висину гласа са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације • користи циљни језик као језик комуникације у учионици како са наставником тако и са осталим ученицима и ученицама • поред информација о себи и свом		

	окружењу описује у неколико реченица познату радњу, место, доживљај или ситуацију у садашњости, прошлости и будућности, користећи познате језичке (лексику и морфосинтаксичке структуре) и нејезичке елементе (мимика, гестика, прозодија) • саопштава и интерпретира у неколико реченица садржај писаних, илустрованих и усмених текстова на теме предвиђене наставним програмом, користећи познате језичке елементе • у неколико реченица даје своје мишљење и изражава ставове /допадање / недопадање, итд., користећи познате језичке елементе • ступа у кратке разговоре, под условом да саговорник, по потреби, сарађује • води рутинске дијалоге без напора, размењује мисли и информације у вези са својим окружењем у свакодневним ситуацијама		
ПИСАЊЕ Оспособљавање ученика за писање краћих текстова различитог садржаја	• напише повезане реченице о неким свакодневним аспектима из његовог окружења • напише краћи извештај, опис неког догађаја или предходних дешавања или активности из личног искуства користећи свакодневне речи и фразе прилагођене комуникативној ситуацији • напише веома кратке формалне и неформалне текстове (до 50 речи) користећи стандардне и конвенционалне формуле писаног изражавања (писмо, обавештење, порука) • напише кратке и једноставне белешке у вези са тренутним потребама и плановима (списак за куповину, поруке, списак обавеза, записник); • пише електронске поруке, СМС поруке,		

	учествује у дискусијама на блогу или форуму.		
СОЦИО-КУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА Стицање и овладавање социокултурним компетенцијама неопходним за писану и усмену употребу језика	• у оквиру поља свог интересовања, знања и искуства, препозна и разуме сличности и разлике у погледу навика (вербална и невербална комуникација), обичаја, менталитета и институција које постоје између наше земље и земаља чији језик учи • препозна и адекватно реагује на формалност говорне ситуације • адекватно користи најфреквентије стилове и регистре у вези са знањима из страног језика али и из осталих области школских знања и животних искустава • учествује у свим видовима модерне комуникације (електронске поруке, СМС поруке, дискусије на блогу или форуму, друштвене мреже) • користи све досад наведене стратегије развоја комуникативних компетенција примењујући језик струке у складу са нивоом знања језика и потребама ученика/ученица .		

Годишњи фонд часова:
Разред:

70
други

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ДРУГОГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ И КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ	ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	- разуме и реагује на усмене поруке у вези са уобичајеним и новим активностима на часу. - разуме караће исказе који садрже фреквентне речи и структуре (информације о личностима, послу, породици, куповини, школи, ближем окружењу) - разуме најбитније информације у кратким и једноставним обавештењима (преко разгласа, на улици, на шалтеру) и правилно их користи - разуме фразе и реченице настале у спонтаној интеракцији у вези са познатим ситуацијама, уз отежавајуће околности природне комуникације (бука на улици, телефонски разговори, интервју лицем у лице, телефонским путем, преко скајпа итд.). - ослањајући се на своја језичка знања, поставља и проверава хипотезе о језичким формама	СТРУЧНЕ ТЕМЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ – ТЕХНИЧАР ЛОГИСТИКЕ Тематске области се прожимају и исте су у сва три разреда. Аутори уџбеника и наставници обрађују их у складу са језичким нивоом, интересовањима ученика, потребама струке и актуелним збивањима у свету рада - Занимања, описи послова и хијерархија у домену ОРГАНИЗАЦИЈЕ ТРАНСПОРТА РОБЕ - Превозна средства и врсте саобраћаја - Врсте и начини транспорта робе - Припрема, организација и контрола процеса организовања транспорта робе - Читање, праћење и вођење прописане документација у домену струке - Мере заштите и очувања радне и животне средине - Пословна комуникација у писменом и усменом облику на страном језику (телефонирање, уговарање састанака, потврђивање или одбијање термина, конкурсисање и др.)	Негација <i>nirgends, nirgendwo, niemals, gar nicht, nirgendwohin, keinesfalls, keineswegs</i> <i>Das war keinesfalls die richtige Antwort. Er wird keineswegs heute ankommen.</i> Глаголи Казивање радње и стања у садашњости, прошлости и будућности Пасив радње (презент, претерит, перфект), инфинитив пасива са модалним глаголом Одредбе квантитета - Основни, редни, децимални бројеви. Основне мере. Рачунске радње. Монете. <i>Tausend, Million, eine Hälfte, ein Viertel, eine halbe Stunde, zwei Liter Milch, 2,40 - zwei Meter vierzig, 2,40 E - zwei Euro vierzig.</i> Систематизација категорија којих у матерњем језику нема или се битно разликују. Инфинитивне конструкције са zu, um... zu, ohne... zu, statt... zu <i>Er beschloß gleich nach Haus zu gehen.</i> <i>Ich kam früher, um mit dir zu reden. Sie verliehen das Zimmer, ohne uns zu begrüßen. Statt zu regnen, began es zu schneien.</i> Казивање претпоставки, начина, жеље, поређења Конјунктив у простој (не сложеној) реченици за изражавање жеље, могућности, сумње, претпоставки, нестварности <i>Ewig lebe unsere Freiheit! Möge er kommen! Beinahe wärest du zu spät gekommen. Hätte er das gewußt!</i> Реченица
ЧИТАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова	- чита и разуме различите врсте кратких и прилагођених стручних текстова (једноставнија лична / пословна писма, позивнице, термини, проспекти, упутства, огласи) препознајући основна значења и релевантне детаље - открива значење непознатих речи на основу контекста и /или помоћу речника - уочи и разуме предвидљиве	КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ - Представљање себе и других - Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима) - Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.) - Давање једноставних упутстава и команди	

	информације (кад, где, ко, како, колико, зашто) у једноставнијим стручним текстовима (рекламе, огласи, шеме, уговори, проспекти, извештаји, формулари)	5. Изражавање молби и захвалности 6. Изражавање извињења 7. Изражавање потврде и негирање 8. Изражавање допадања и недопадања 9. Изражавање физичких сензација и потреба 10. Исказивање просторних и временских односа 11. Давање и тражење информација и обавештења 12. Описивање и упоређивање лица и предмета 13. Изрицање забране и реаговање на забрану 14. Изражавање припадања и поседовања 15. Скретање пажње 16. Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања 17. Тражење и давање дозволе 18. Исказивање честитки 19. Исказивање препоруке 20. Изражавање хитности и обавезности 21. Исказивање сумње и несигурности	Кондиционалне реченице Потенцијалне реченице <i>Er wäre zutrieden, wenn du kämest. Ich würde dich besuchen, wenn ich Zeit hätte.</i> Иреалне (рецептивно) Везник: <i>wenn, falls</i> <i>Er wäre gekommen, wenn er die Einladung bekommen hätte.</i> Намерне реченице Везници: <i>damit, dass</i> <i>Wir gehen so früh in die Schule, damit wir alles vorbereiten. Gib acht, dass du nicht zu spät kommst.</i> Начинске реченице Везници: <i>indem, ohne dass, statt dass</i> <i>Er betrat den Saal, indem er alle herzlichst begrüßte. Sie ging an mir vorbei, ohne dass sie mich bemerkte. Statt dass du mich abholst, gehe ich zu Fuß nach Hause.</i> Поредбене/компаративне реченице (рецептивно) Везници: <i>wie, als, als ob</i> <i>Sie ist so schön, wie man mir erzählte. Alles endete viel besser, als ich erwarten konnte. Er sieht aus, als ob er krank sei.</i> Творба речи Заменички прилози - грађење и употреба <i>(Wozu, womit, woran...; dazu, damit, daran...) Woran denkst du? Ich denke immer daran.</i> Грађење сложеница именица + именица; придев + именица, префиксација <i>Atomphysik, Wandtafel, Hochachule, Schnellzug, beantworten, begrüßen, unmöglich</i> Изведене именице Wohnung, Besichtigung, Heizung usw. Лексикографија Структура једнојезичних речника и служење њима.
ГОВОР			
Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику	- описује ситуације, прича о догађајима и аргументује ставове користећи једноставне изразе и реченице - води једноставне телефонске разговоре, даје информације и упутства, уговара термине - реагује учтиво на питања, захтеве, позиве, извињења саговорника		
ПИСАЊЕ Оспособљавање ученика за писање краћих текстова различитог садржаја	- попуњава рачуне, признанице и хартије од вредности - напише једноставно пословно писмо према одређеном моделу - опише и појасни садржај схема и графикана везаних за струку - води и пише белешке у вези са свакодневним потребама и плановима; - пише на разумљив начин писма са циљем да нешто тражи или пренесе информације које сматра битним;		

МЕДИЈАЦИЈА Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих усмених и писаних текстова	• преводи усмено или писмено кратке поруке у складу са потребама комуникације		

Годишњи фонд часова:
Разред:

70
трећи

ЦИЉ	ИСХОДИ НА КРАЈУ ТРЕЋЕГ РАЗРЕДА Ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНЕ ТЕМЕ И КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ	ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ
СЛУШАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање усменог говора	- разуме основне поруке и захтеве исказане јасним стандардним језиком када је реч о блиским стручним темама (кола, посао, хоби) - разуме глобално суштину спонтане интеракције, нешто лужих разговора или дискусија, који се односе на мање сложене садржаје из струке, уколико се говори разговетно стандардним језиком, поставља питања и тражи објашњења у вези са темом дискусије/разговора - разуме упутства за употребу одређених средстава, предмета или апарата, под условом да не садрже много стручних елемената, - увиђа које елементе није у потпуности разумео и у вези са њима тражи додатна обавештења.	СТРУЧНЕ ТЕМЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ РАДА: САОБРАЋАЈ – ТЕХНИЧАР ЛОГИСТИКЕ Тематске области се прожимају и исте су у сва три разреда. Аутори уџбеника и наставници обрађују их у складу са језичким нивоом, интересовањима ученика, потребама струке и актуелним збивањима у свету рада - Занимања, описи послова и хијерархија у домену ОРГАНИЗАЦИЈЕ ТРАНСПОРТА РОБЕ - Превозна средства и врсте саобраћаја - Врсте и начини транспорта робе - Припрема, организација и контрола процеса организовања транспорта робе - Читање, праћење и вођење прописане документација у домену струке - Мере заштите и очувања радне и животне средине - Пословна комуникација у писменом и усменом облику на страном језику (телефонирање, уговарање састанака, потврђивање или одбијање термина, конкурисање и др.)	Поред утврђивања градива које је обрађено и систематизовано у претходним годинама, у овом разреду се обрађује: Одредбе квалитета и квантитета Описна компарација помоћу партикула: <i>ganz, besonders, höchst, sehr, überaus (аналогни синеграмми).</i> <i>Sie ist eine sehr fleißige Studentin</i> <i>Das war eine besonders /höchst/ angenehme Reise.</i> <i>Поменицање синеграммиа</i> <i>Seine Arbeit war bei weitem die beste. Sie ist das allerchönste Mädchen in der Schule.</i> Инфинитивне конструкције Изражавање модалитета а) sein + zu + инфинитив <i>Dieses Problem ist zu lösen. Da ist dieser Vorgang am besten zu beobachten.</i> б) lassen + sich + инфинитив <i>Das lässt sich leicht erklären.</i> <i>Diese Bruchspalte lässt sich bis nach Novi Sad verfolgen.</i> Пасив радње и пасив стања (презент, перфект, претерит и футур) <i>Im Wasser wird verschiedenes Material abgelagert.</i> <i>Das Auto wurde sehr billig verkauft.</i> Модални глаголи + инфинитив презента пасива (рецептивно) <i>Dabei muss die Temperatur der Luft beachtet werden.</i> <i>Dabei sollte die Meinung der Gegner in Betracht genommen werden.</i>
ЧИТАЊЕ Оспособљавање ученика за разумевање прочитаних текстова	- разуме појединачне информације сложенијих аутентичних, адаптираних и неаутентичних текстова, као и њихов општи смисао; - разуме основни садржај као и	КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ - Представљање себе и других - Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима) - Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.)	

	важније детаље у извештајима, брошурама и уговорима везаним за струку • разуме нешто дужа упутства о начину употребе техничких и других апарата, писана јасним језиком, поткрепљена примерима конкретне употребе и / или илустрацијама; • уме да прати специјализоване публикације и изван свог подручја активности, користећи повремено речник или неко друго помоћно средство.	4. Давање једноставних упутстава и команди 5. Изражавање молби и захвалности 6. Изражавање извињења 7. Изражавање потврде и негирање 8. Изражавање допадања и недопадања 9. Изражавање физичких сензација и потреба 10. Исказивање просторних и временских односа 11. Давање и тражење информација и обавештења 12. Описивање и упоређивање лица и предмета 13. Изрицање забране и реаговање на забрану 14. Изражавање припадања и поседовања 15. Скретање пажње 16. Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања 17. Тражење и давање дозволе 18. Исказивање честитки 19. Исказивање препоруке 20. Изражавање хитности и обавезности 21. Исказивање сумње и несигурности	Лексикологија - сложености, префиксација и суфиксација - стране речи и интернационализми, термини и терминологијизоване речи из општег језика. Лексикографија Стручни речници и њихово коришћење
ГОВОР Оспособљавање ученика за кратко монолошко излагање и за учешће у дијалогу на страном језику	• једноставним средствима опише статус и образовање, будуће запослење • опише делатност, фирму, процес рада или пак преприча телефонски разговор или одлуке неког договора у оквиру познате лексике • образложи краће своје намере, одлуке, поступке • изложи унапред припремљену краћу презентацију на одређену тему (из домена личног интересовања или струке), истакне значај одређених исказа пригодном гестиком и мимиком или наглашавањем и интонацијом.		
ПИСАЊЕ Оспособљавање ученика за писање краћих текстова различитог садржаја	• опише и појасни садржај схема и графикана везаних за струку • напише прегледан, целовит и разумљив текст од почетка до краја при чему су правопис, кохерентност и кохезија текста		

	прилично добри.		
ИНТЕРАКЦИЈА Оспособљавање ученика за учешће у дијалогу на страном језику и размену краћих писаних порука	- поведе, настави и заврши неки једноставан разговор, под условом да је лице у лице са саговорником - буде схваћен у размени идеја и информација о блиским темама у предвидљивим, свакодневним ситуацијама		
МЕДИЈАЦИЈА Оспособљавање ученика да преводи, сажима и препричава садржај краћих усмених и писаних текстова	сажима садржај текста, разговара, презентације и сл.		

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Комуникативна настава страних језика подразумева поимање језика као средства комуникације; инсистира на употреби циљног језика у учионици у добро осмишљеним контекстима од интереса за ученике; претпоставља примену тзв. Teacher talk, одн. прилагођавање говорне делатности наставника интересовањима и знањима ученика; инсистира на комуникативном аспект у употребе језика, одн. на значењу језичке поруке, а не толико на граматичној прецизности исказа ; претпоставља да се знања ученика мере прецизно дефинисаним релативним, а не толико апсолутним критеријумима тачности.

Један од кључних елемената комуникативне наставе је и социјална интеракција кроз рад у учионици. Она се базира на групном или индивидуалном решавању проблема, потрази за информацијама и мање или више комплексним задацима. У тим задацима увек су јасно одређени контекст, процедура и циљ, чиме се унапређује квантитет језичког материјала који је неопходан услов за било које учење језика.

Такозвана комуникативно- интерактивна парадигма у настави страних језика, између осталог, укључује и следеће компоненте:

- усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину
- поимање наставног програма као динамичне, заједнички припремљене и ажуриране листе задатака и активности
- наставник је ту да омогући приступ и прихватање нових идеја

- ученици се третирају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину
- ученици су само један од ресурса; осим њих препоручује се и примена других извора информација и дидактичких материјала, поготову кад је реч о стручним темама
- учионица постаје простор који је могуће реструктурирати из дана у дан

Важан циљ у учењу страног језика у средњим стручним школама је овладавање језиком струке, и то у оноликој мери која је неопходна да се језик користи ради информисаности и оспособљености за једноставну комуникацију у усменом и писаном облику на страном језику. Тај сегмент наставе страног језика који се прогресивно увећава од 20 до 50% током четворогодишњег образовања мора да буде јасно дефинисан и у складу са исходима везаним за квалификације струке.

Неопходно је да стручна тематика која се обрађује на страном језику прати исходе појединих стручних предмета и буде у корелацији са њима. Реализација наставе језика струке се много више огледа у развијању рецептивних вештина него продуктивних јер је сврха учења страног језика, у првој линији, усмерена на то да се ученици оспособе да прате одређену стручну литературу у циљу информисања, праћења иновација и достигнућа у области струке, усавршавања и напредовања.

Стога је спектар текстова који се препоручују велики: шематски прикази, упутства о примени апарата, инструмената или пак материјала, хемикалија, рецепти, декларације, краћи стручни текстови чији је садржај релевантан за тематске садржаје стручних предмета, извештаји, каталози, програми сајамских активности и сл.

Веома је битно у раду са таквим текстовима одредити добру дидактичку подршку. Добро осмишљени налози упућују на то да одређене текстове, у зависности од тежине и важности информација које они носе, треба разумети глобално, селективно или пак детаљно.

Продуктивне вештине треба ограничити на строго функционалну примену реалну за захтеве струке. То подразумева писање кратких порука, мејлова у оквиру пословне комуникације (поруке, рекламације, захтеви, молбе) и вођење усмене комуникације која омогућава споразумевање на основном нивоу било у директном контакту са саговорником или у телефонском разговору.

Назив предмета: **СКЛАДИШТА**
Годишњи фонд часова: **105**
Разред: **други**
Циљеви предмета:

1. Стицање знања о врстама складишта
2. Стицање знања о складишним технологијама
3. Стицање знања о преради робе у складишту
4. Стицање знања о залихама

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Складишне технологије	• Стицање знања о складишним технологијама	• објасни место складишта у логистичком систему • наведе врсте складишних објеката • објасни опрему у складиштима • наведе поделу типичних технологија складиштења • објасни типичне технологије складиштења за коадне терета • објасни типичне технологије складиштења шипкастог материјала • објасни типичне технологије складиштења плочастог материјала • објасни типичне технологије складиштења расутог материјала • објасни активности при пријему робе • објасни активности при преради робе • објасни врсте документације у складишту • објасни активности при отпреми робе	• Појам, место и улога у логистичком систему • Врсте складишта • Врсте складишних јединица • Опрема складишта (регали и друга средства) • Типичне технологије складиштења коадног терета • Типичне технологије складиштења шипкастог материјала • Типичне технологије складиштења плочастог материјала • Типичне технологије складиштења расутог материјала • Савремене технологије складиштења (fifo, lifo...) • Пријем робе (физички, квантитативни, квалитативни) • Прерада робе(сортирање, раздвајање, спајање...) • Отпрема робе (физичка, квантитативна, квалитативна)	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • Теоријска настава (105 часова) Место реализације наставе • Учионица Учионица предвиђена за реализацију наставе треба да буде опремљен са рачунаром, одговарајућим софтверима за рад у складишту (или демо верзијама), презентацијама складишних објеката и технологија и са приступом интернету. Препоруке за реализацију теме • 70 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе • презентовати различите врсте складишта и складишне технологије • семинарски рад Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад

Залихе	• Стицање знања о залихама	• објасни појам залиха • наведе и објасни врсте залиха • објасни особине залиха • опише системе снабдевања и поуњавања залиха • наведе начине трошења залиха • објасни трошкове који настају одсуством и постојањем залиха • наведе стратегије управљања залихама	• Залихе - појам, врсте и улога • Системи снабдевања и попуњавања и управљања залихама • Појам, узроци и последице робних губитака (кало, растур, лом...) И мере за њихово спречавање • Стратегије управљања залихама	<u>Препоруке за реализацију теме</u> • 35 часа • материју изложити једноставно са примерима из праксе • у раду користити демо верзије за управљање залихама • приказати поједностављено разлићите моделе залиха и стратегије управљања залихама <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
---------------	--	---	--	---

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Роба у логистици
2. Саобраћајни системи
3. Средства унутрашњег транспорта
4. Логистика производње
5. Интермодални транспорт
6. Савремени логистички системи
7. Међународна шпедиција
8. Ланци снабдевања
9. Практична настава

Назив предмета:
Годишњи фонд часова:
Разред:
Циљеви предмета:

МЕЂУНАРОДНА ШПЕДИЦИЈА
70
трећи

1. Упознавање са правном регулативом међународног транспорта и шпедиције
2. Стицање знања о шпедицији и учесницима у шпедитерском пословању
3. Упознавање са пословима међународне шпедиције
4. Стицање знања о документима у шпедицији
5. Стицање знања о осигурању робе у транспорту

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Правна регулатива међународне шпедиције и транспорта	Упознавање са правном регулативом међународног транспорта и шпедиције	- објасни појам, поделу и значај права - објасни међусобну повезаност субјеката међународног права - наведе међународне саобраћајне организације и конвенције - дефинише појам, предмет, изворе и значај саобраћајног права - разликује хартије од вредности у превозу робе - примени прописе који регулишу делатности превоза из друмског саобраћаја - примени прописе који регулишу делатности превоза из железничког саобраћаја - примени прописе који регулишу делатности из пловидбеног саобраћаја - примени прописе који регулишу делатности превоза из ваздушног саобраћаја - објасни повезаност законских и подзаконских аката којима су регулисани сви видови саобраћаја	- Појам, подела и значај права - Појам и значај међународног јавног права - Субјекти међународног права - Међународне саобраћајне организације - Међународне конвенције - Појам, предмет и значај саобраћајног права - Подела саобраћајног права, извори и субјекти саобраћајног права - Пословни односи у саобраћају (правни положај примаоца, одговорности, обим одговорности) - Употреба хартија од вредности у превозу робе - Прописи који регулишу делатности превоза за друмски саобраћај (правни положај превозиоца, режим путева, врсте уговора, TIR, CMR...) - Прописи који регулишу делатности превоза за железнички саобраћај (правни режим железничких путева и возила, обавезе превозиоца, врсте уговора...) - Прописи који регулишу делатности превоза за водни саобраћај (сигурност пловидбе, исправе, књиге, обавезе бродара, теретница, уговори, хаварије и спасавање ...) - Прописи који регулишу делатности превоза за ваздушни саобраћај (појам, карактеристике, извори, конвенције, врсте међународног транспорта, правни режими аеродрома, ваздухоплова и транспортера...)	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - Теоријска настава (70 часова) Место реализације наставе - Учионица Учионица треба да буде опремљена рачунаром и пројектором са приступом интернету Препоруке за реализацију теме 24 часа - Материју изложити једноставно са примерима из праксе - Садржаје реализовати и путем приступа медијима, пре свега приступом на сајтове Међународних организација. - Уколико могућности дозвољавају ученицима представити примере Међународних уговора у саобраћају. - Посебну пажњу посветити документацији, обавезно у настави

				користити хартије од вредности, товарне листове, TIR и АТА карнете и осталу документацију кроз практичне примере. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања
Послови међународне шпедиције	• Стицање знања о шпедицији и учесницима у шпедитерском пословању • Упознавање са пословима међународне шпедиције	• објасни улогу шпедиције у међународној трговини • разликује послове међународне шпедиције и међународног транспорта • опише примену тарифа • објасни улогу Међународне организације шпедитера- FIATA • објасни трговачке термине и клаузуле и њихову имплементацију у области шпедиције- Incoterms • наведе основне и специјалне шпедитерске послове • објасни предрадње шпедитерског посла • објасни основне шпедитерске послове • објасни специјалне шпедитерске послове	• Појам, улога и значај међународне шпедиције • Однос међународне шпедиције, међународне трговине и међународног транспорта • тарифе, поделе тарифа, шпедитерске тарифе • међународна организација шпедитера- FIATA • трговачки термини и клаузуле и њихова имплементација у области шпедиције- INCOTERMS • Основни шпедитерски послови (консултативни, пројектни, контролни) • Предрадње шпедитерског посла: тарифирање, преткалкулација транспортних трошкова, елементи купопродајног уговора који су значајни за транспорт, шпедитерска понуда • Шпедитерски послови при увозу и извозу робе: пријем и отварање предмета, закључивање уговора о превозу робе, опозив робе, осигурање робе, прихват робе, инспекцијски преглед, царинење робе, предаја робе примаоцу, полагање рачуна коминтенту, наплата трошкова и закључивање предмета... • Специјални шпедитерски послови : организација збирног транспорта, привремени увоз и извоз, издавање FIATA докумената, саобраћајно агенцијски послови, издавање гарантног писма , уговарање транзита	Препоруке за реализацију теме • 24 часа • Материју изложити једноставно са примерима из праксе • Тему реализовати сликовитим приказом и шемама учесника у међународној шпедицији • Ову наставну тему проверити кроз тестове знања Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања

Документа у шпедицији	• Стицање знања о документима у шпедицији	• наведе документа у шпедицији • разликује документа у шпедицији • разликује трговачка документа • разликује транспортна документа • објасни царинска документа • објасни примену инспекцијских докумената	• Подела докумената у шпедицији • Шпедитерска документа међународне шпедитерске организације (FIATA) шпедитерска потврда -FCR, шпедитерска транспортна потврда -FCT, шпедитерска теретница за комбиновани транспорт FBL, SDT -потврда пошиљаоца за превоз опасне робе, FWR - складишна потврда... • Трговачка документа: трговачка фактура, проформа фактура, царинска фактура, листа паковања, спецификација робе, тежинска листа, сертификат о пореклу робе, уверење о домаћем пореклу робе -, уверење о пореклу робе- EUP 1, атест произвођача, отпремница. • Транспортна документа: међународни друмски товарни лист – CMR, међународни железнички товарни лист – CIM, Ваздушни товарни лист – AWB, теретница – коносман у поморском транспорту, речни товарни лист, мултимодални товарни лист, • инспекцијска документа, санитарно уверење, ветеринарско уверење, фитопатолошко уверење, сертификат о квалитету. • царинска документа, JCI (Јединствена царинска исправа), DVC (Декларација за царинску вредност)	Препоруке за реализацију теме • 14 часова • Материју изложити једноставно са примерима из праксе • Тему реализовати користећи оригинална документа за примере • Ову наставну тему проверити кроз тестове знања Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања
Транспортно осигурање	• Стицање знања о осигурању у транспорту	• објасни значај и врсте осигурања робе • објасни транспортно осигурање • наведе ризике у међународном транспорту • објасни уговарање осигурања и накнаду штете	• Осигурање – појам, значај, субјекти • Врсте осигурања • Каско и карго осигурање • Ризици у међународном транспорту • Уговарање осигурања и накнаде штете	Препоруке за реализацију теме • 8 часова • Материју изложити једноставно са примерима из праксе Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Роба у логистици
2. Саобраћајни системи
3. Основи економије
4. Складишта

5. Транспортна средства
6. Спољнотрговинско пословање
7. Савремени логистички системи
8. Вештине комуникације

9. Маркетинг услуга у логистици
10. Ланци снабдевања
11. Практична настава

Назив предмета: **СПОЉНОТРГОВИНСКО ПОСЛОВАЊЕ**

Годишњи фонд часова: **70 часова**

Разред: **трећи**

Циљеви предмета:

- Стицање знања о тржишту и вези тржишта, трговине и транспорта
- Упознавање ученика са основним појмовима у спољној трговини
- Оспособљавање ученика за девизно пословање
- Упознавање ученика са основним појмовима везаним за царине

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Трговина, тржиште и транспорт	Стицање знања о тржишту и вези тржишта, трговине и транспорта	• разликује организационе облике тржишта • објасни тржишне институције гросистичког типа • објасни тржишне институције за послове малопродаје • објасни улогу конкуренције на тржишту и њене добре и лоше стране • објасни везу трговине и транспорта • објасни улогу и значај транспорта • разликује задатке у транспорту • разликује врсте и карактеристике превоза • објасни важност и поступак планирања транспорта • разликује коришћење сопствених од туђих средстава у транспорту и предности и недостатке	• Међузависност тржишта и трговине • Тржишне институције гросистичког типа (тржнице на велико, сајмови узорака, робне берзе и аукције, привредне изложбе) • Тржишне институције за послове малопродаје (пијаче, трговински шопинг центри, хипермаркети итд.) • Конкуренција на тржишту • Облици нарушавања конкуренције • Појам значај и задаци транспорта • Планирање транспорта • Коришћење сопственог возног парка • Коришћење туђих услуга у транспорту • Избор возара	На почетку ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања <u>Облици наставе</u> Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (70 часова) <u>Место реализације наставе</u> • Теоријска настава се реализује у учионици <u>Препоруке за реализацију теме</u> • 18 часова • Сви теме се реализују путем метода активно оријентисане наставе • На почетку модула пожељно је нацртати шему процеса набавке и продаје у земљи (са свим учесницима) и наставу реализовати кроз праћење ових процеса <u>Оцењивање</u>

				Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак
Спољнотрговинско пословање	Упознавање ученика са основним појмовима у спољној трговини	• објасни улогу и значај спољне трговине • разликује субјекте спољнотрговинског пословања у земљи и иностранству • разликује врсте спољнотрговинских послова • разликује облике спољнотрговинских послова • објасни режиме спољне трговине • разликује организације за пружање трговинских услуга у спољном промету • одабере одговарајућу лизинг понуду • утврди предности односно недостатке различитих врста спољнотрговинског посла	• Спољна трговина – појам и карактеристике • Укупан привредни значај спољне трговине • Извозни потенцијал наше земље – географски положај, снабдевеност сировинама, структура привреде • Принципи спољнотрговинског пословања (пословни и производни стандарди, економски интерес, сигурност посла, чување угледа и поверења, заштита пословне тајне, спречавање нелојалне конкуренције) • Субјекти спољнотрговинског пословања у земљи и иностранству (предузећа, банке, организације итд) • Спољнотрговински послови - облици (трговина у своје име и свој рачун, трговина у туђе име и за туђ рачун – комисион) • Врсте (извоз и увоз робе, редован увоз и извоз робе, везани послови, лизинг, франшизинг и др.) • Режији спољне трговине (општи – слободан увоз и извоз LB , посебни – контингенти, дозволе D) • Трговинске услуге у спољном промету и организације које их врше – међународни транспорт и међународна шпедиција • Уобичајене скраћенице међународне трговине	<u>Препоруке за реализацију теме</u> • 18 часова • На почетку теме пожељно је нацртати шему процеса спољне трговине (са свим учесницима) и наставу реализовати кроз праћење ових процеса • Користити ситуацијске задатке и примере из праксе <u>Опењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак

Девизно пословање	Стицање знања о девизном пословању	• разликује средства међународних плаћања валуте и девизе • дефинише девизни курс и разликује врсте девизног курса • разликује врсте девизног тржишта и субјекте који послују на њему • разликује инструменте платног промета са иностранством и објасни их • објасни облике плаћања према иностранству • утврди ризике спољнотрговинског пословања	• Средства међународних плаћања – појам валута и девиза, валутни паритет, • Девизни курс – врсте (фиксни и флексибилни) • Девизно тржиште (појам, врсте и субјекти) • Платни промет са иностранством ○ Инструменти платног промета са иностранством (банкарска гаранција, банкарска дознака, налог за плаћање, међународни документарни акредитив, међународна меница, међународни чек, међународно кредитно писмо, Кредитна картица, међународни инкасо) ○ Ризици спољнотрговинског пословања (ризик цена, монетарни ризик, фактурисање у EUR, девизни термински послови, клаузула клизне цене)	<u>Препоруке за реализацију теме</u> • 14 часова • Користити ситуацијске задатке и примере из праксе • За скраћенице у међународној трговини користити доступне интернет странице НБС и шифарник платног промета са иностранством • Упознати ученике са документацијом из области девизног пословања користећи интернет и доступна медијска средства. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак
Царинско пословање	• Упознавање ученика са основним појмовима везаним за царине	• објасни улогу и значај царине • разликује врсте царина и аргументе за њихово увођење • разликује основне појмове везане за царинење робе • објасни примену царинских олакшица • наведе врсте царинских послова	• Царине - појам - врсте - аргументи за увођење царина - царинска тарифа - царинска основица - царинска стопа • Царина као јавни приход државе • Царина као инструмент заштите домаће производње • Царинске олакшице • Царински поступак	<u>Препоруке за реализацију теме</u> • 12 часова • Користити документацију и обрасце са сајта Управе царине, као помоћно средство у настави, уз уџбеник <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз:

				• праћење остварености исхода • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • домаћи задатак
Платни биланс и међународна размена	• Стицање знања о платном и трговинском билансу	• објасни садржај платног биланса и разликује врсте • објасни трговински биланс • објасни промене у структури међународне размене • објасни улогу и развој мултинационалних компанија • објасни значај и последице глобализације светске привреде	• Платни биланс (појам, врсте, трансакције) • Динамика и структура међународне размене • Трговински биланс • Мултинационалне компаније • Глобализација светске привреде	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 8 часова • Тема се реализује методама активне наставе: пројекти, ситуацијски задаци, презентације • Тему реализовати кроз конкретне примере (На сајту Народне банке Србије доступан је Платни биланс Србије) <u>Опењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • презентације

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА

1. Саобраћајни системи
2. Међународна шпедиција
3. Предузетништво
4. Основи економије

Назив предмета:
Годишњи фонд часова:
Разред:
Циљеви предмета:

ИНТЕРМОДАЛНИ ТРАНСПОРТ

64

четврти

6. Стицање знања о основним појмовима у интермодалном транспорту
7. Стицање знања о разликама између класичног и савременог транспорта
8. Стицање знања о савременим технологијама транспорта
9. Стицање знања о предностима и недостатцима савремених технологија транспорта
10. Стицање знања о значају сарадње различитих видова саобраћаја
11. Стицање знања о примени рачунара у интермодалном транспорту
12. Стицање знања о основним начинима унапређења транспорта

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Класични и савремени процес транспорта	Стицање знања о карактеристикама савременог процеса транспорта	- објасни појам интегралног транспорта - наведе технологије интегралног транспорта - разликује основне појмове у класичном и савременом транспорту - наведе техничку базу класичног и савременог процеса транспорта - објасни обележја класичног и савременог процеса транспорта - наведе технологије савременог процеса транспорта - познаје промене које настају развојем саобраћаја - објасни разлоге увођења савремених технологија транспорта - наведе фазе транспортног процеса - наведе карактеристике класичног и савременог процеса транспорта - објасни разлику између класичне и савремене технологије транспорта	- Појам и дефиниција интегралног транспорта - Технологије интегралног транспорта - Класичан процес транспорта - Техничка база класичног процеса транспорта - Савремени процес транспорта - Техничка база савременог процеса транспорта - Промене које се очекују у области транспорта - Основна подела технологија савременог транспорта - Основна обележја савременог транспорта - Технолошка суштина и потреба рационализације транспорта робе - Потреба увођења савремених технологија транспорта - Специфичности појаве и развоја комбинованог транспорта - Потреба јединствених технологија у области транспорта - Фазе транспортног процеса - Карактеристике класичног транспортног процеса - Карактеристике савременог транспортног процеса - Разлике између класичног и савременог процеса транспорта	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава (64 часова) Место реализације наставе - Учионица Учионица треба да буде опремљена рачунарима и пројектором и да има приступ интернету Препоруке за реализацију наставе 18 часова - градиво изложити једноставно - акцент дати на разлику између класичног и савременог процеса транспорта. - истаћи разлоге и предности увођења савремених технологија транспорта Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити

				кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Савремене технологије транспорта	• Стицање знања о савременим технологијама транспорта • Стицање знања о предностима и недостатцима савремених технологија транспорта • Стицање знања о сарадњи различитих видова саобраћаја	• објасни технологије копненог транспорта конテナ • објасни технологије копнено - водног транспорта конテナ • објасни технологије копнено - ваздушног транспорта конテナ • наведе ефекте технологија транспорта конテナ • објасни технологију транспорта конテナ копненим мостовима • објасни технологије транспорта "возило возило" • предвиди када се могу применити технологије транспорта "возило возило" • објасни значај увођења hucke-pack транспорта са аспекта друског и железничког саобраћаја • наведе предности и недостатке (hucke - pack) технологије • објасни технологију RO-RO транспорта • наведе предности и недостатке RO-RO транспорта • објасни технологију транспорта баржи "LASH системом" • објасни технологију транспорта баржи "SEA BEE системом" • објасни технологију транспорта баржи "BACAT системом" • наведе предности и недостатке транспорта робе речним баржама у поморским бродовима • препознаје различите примере сарадње различитих видова саобраћаја • наведе предности и недостатке комбинованог транспорта • објасни значај координације и	• Технологије транспорта конテナ • Технологија копненог транспорта конテナ • Технологија копнено – водног транспорта конテナ • Технологија копнено – ваздушног транспорта конテナ • Транспортно – економски ефекти технологија транспорта конテナ • Технологија транспорта конテナ копненим мостовима • Технологија транспорта "возило возило" • Системи технологије (hucke-pack) • Транспорт друмских возила железничким колима • технологија транспорта изменљивих транспортних судова • Транспорт седластих приколица • Транспорт коплетних ауто-возова • Посебне технологије (hucke-pack) • транспорт железничких теретних кола приколицама друског саобраћаја • Значај увођења hucke-pack транспорта са аспекта друског и железничког саобраћаја • Предности и недостаци hucke-pack транспорта са становишта корисника превоза • Нека светска искуства у области hucke-pack транспорта • Интегрални копнено – поморски систем транспорта • Технологија ro-ro транспорта • Техничка база ро – ро транспорта • Предности и недостаци ро – ро транспорта • Нека светска искуства у области РО - РО транспорта • Технологија транспорта баржан	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 38 часова • користити интернет • приказати презентације различитих технологија • детаљније обрадити савремене технологије транспорта које се могу примењивати на територији републике Србије • истаћи предности кооперације (сарадње) у транспорту • ученици треба да прикажу поједине технологије интегралног транспорта кроз семинарске радове (примена матрица технолошких захтева и технолошких елемената) • код ученика стимулисати и развијати њихову креативност <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад

		кооперације различитих видова транспорта • наведе начине остваривања кооперација у транспорту • наведе начине остваривања координација у транспорту • састави матрицу технолошких захтева и технолошких елемената	поморским бродовима • Транспорт баржи "ЛАШ систем" (LACH) • Транспорт баржи "СИ БИ систем" (SEA BEE) • Транспорт баржи "ВАКАТ систем" (VACAT) • Предности и недостаци транспорта робе речним баржама у поморским бродовима • Нека светска искуства у области транспорта баржи поморским бродовима • Кооперација у транспорту • Кооперација друмског и елезничког транспорта • Кооперација водног и копнених видова транспорта • Предности и недостаци комбинованог транспорта • Примена матрица технолошких захтева и технолошких елемената у појединим технологијама • Координација саобраћаја	
Унапређење транспортног процеса	• Стицање знања о примени рачунара у интермодалном транспорту • Стицање знања о основним начинима унапређења транспорта	• објасни обрачунавање превознине у интегралном транспорту • објасни улогу шпедитера у интегралном транспорту • наведе где је све рачунар нашао примену у савременом транспорту • објасни одговорност организатора интегралног транспорта • наведе начине за унапређење саобраћаја	• превознина у интегралном транспорту • улога шпедитера у интегралном транспорту • кибернетика и управљање транспортним процесима. • Примена рачунара и информатике у интегралном транспорту • Одговорност организатора интегралног транспорта: време трајања одговорности, врсте штета, осигурање...	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 8 часова • користити интернет • кроз семинарски рад анализирати савремене технологије транспорта и улогу техничара за логистику и шпедицију у њима <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Роба у логистици
2. Саобраћајни системи
3. Складишта

4. Средства унутрашњег транспорта
5. Транспортна средства
6. Савремени логистички системи

7. Ланци снабдевања
8. Практична настава

Назив предмета: **ПРЕДУЗЕТНИШТВО**

Годишњи фонд часова: **64**

Разред: **Четврти**

Циљеви предмета

1. Развијање пословних и предузетничких знања, вештина и понашања;
2. Развијање предузетничких вредности и способности да се препознају предузетничке могућности у локалној средини и делује у складу са тим;
3. Развијање пословног и предузетничког начина мишљења;
4. Развијање свести о сопственим знањима и способностима и даљој професионалној оријентацији;
5. Оспособљавање за активно тражење посла (запошљавање и самозапошљавање);
6. Оспособљавање за израду једноставног плана пословања мале фирме;
7. Мултидисциплинарни приступ и оријентација на праксу;
8. Развијање основе за континуирано учење;
9. Развијање одговорног односа према очувању природних ресурса и еколошке равнотеже.

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да :	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Предузетништво и предузетник	- Разумевање појма и значаја предузетништва; - Препознавање особености предузетника.	- наведе адекватне примере предузетништва из локалног окружења; - наведе карактеристике предузетника; - објасни значај мотивационих фактора у предузетништву; - доведе у однос појмове иновативност, предузимљивост и предузетништво; - препозна различите начине отпочињања посла у локалној заједници.	- Појам, развој и значај предузетништва; - Профил и карактеристике успешног предузетника; - Мотиви предузетника; - Технике и критеријуми за утврђивање предузетничких предиспозиција.	- На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ обавезом ученика да у току наставе редовно формирају радну свеску Реализација наставе: Вежбе (64 часа) Методе рада: Радионичарски (све интерактивне методе рада) Подела одељења на групе Одељење се дели на 2 групе Место реализације наставе Вежбе се реализују у кабинету / учионици Препоруке за реализацију наставе - Предузетништво и предузетник: Дати пример успешног предузетника и/или позвати на час госта – предузетника који би говорио ученицима о својим искуствима или посета успешном предузетнику;

Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план	• Развијање способности за уочавање, формулисање и процену; пословних идеја • Упознавање ученика са елементима маркетинг плана; • Развијање смисла за тимски рад.	• примени креативне технике избора, селекције и вредновања пословних идеја; • препозна садржај и значај бизнис плана; • истражи међусобно деловање фактора који утичу на тржиште: цена, производ, место, промоција и личност; • прикупи и анализира информације о тржишту и развија индивидуалну маркетинг стратегију • развије самопоуздање у спровођењу теренских испитивања; • самостално изради маркетинг плана у припреми бизнис плана; • презентује маркетинг план као део сопственог бизнис плана.	• Трагање за пословним идејама; • Процена пословних могућности за нови пословни подухват; • „SWOT“ анализа; • Структура бизнис плана и маркетинг плана као његовог дела; • Елементи маркетинг микса (5П) – (производ/услуга, цена, канали дистрибуције, промоција, личност); • Рад на терену-истраживање тржишта; • Презентација маркетинг плана за одабрану бизнис идеју.	▪ Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план: Користити олују идеја и вођене дискусије да се ученицима помогне у креативном смишљању бизнис идеја и одабирају најповољније. Препоручити ученицима да бизнис идеје траже у оквиру свог подручја рада али не инсистирати на томе. Ученици се дела на групе окупљене око једне пословне идеје у којима остају до краја. Групе ученика окупљене око једне пословне идеје врше истраживање тржишта по наставниковим упутствима. Пожељно је организовати посету малим предузећима где ће се ученици информисати о начину деловања и опстанка тог предузећа на тржишту.
Управљање и организација, правни оквир за оснивање и функционисање делатности	• Упознавање ученика са суштином основних менаџмент функција и вештина; • Упознавање ученика са специфичностима управљања производњом/услугама и људским ресурсима; • Упознавање ученика са значајем коришћења информационих технологија за савремено пословање; • Давање основних упутстава где доћи до неопходних информација.	• наведе особине успешног менаџера; • објасни основе менаџмента услуга/производње; • објасни на једноставном примеру појам и врсте трошкова, цену коштања и инвестиције; • израчуна праг рентабилности на једноставном примеру; • објасни значај производног плана и изради производни план за сопствену бизнис идеју у најједноставнијем облику (самостално или уз помоћ наставника); • увиђа значај планирања и одабира људских ресурса за потребе организације; • користи гантаграм; • објасни значај информационих технологија за савремено пословање; • схвати важност непрекидног иновирања производа или услуга; • изабере најповољнију организациону и правну форму привредне активности; • изради и презентује организациони план за сопствену бизнис идеју; • самостално сачини или попуни основну пословну документацију.	• Менаџмент функције (планирање, организовање, вођење и контрола); • Појам и врсте трошкова, цена коштања; • Инвестиције; • Преломна тачка рентабилности; • Менаџмент производње - управљање производним процесом/услугом; • Управљање људским ресурсима; • Управљање временом; • Инжењеринг вредности; • Информационе технологије у пословању; • Правни аспект покретања бизниса.	▪ Управљање и организација: ▪ Препоручене садржаје по темама ученик савладава на једноставним примерима уз помоћ наставника ▪ Методе рада : Мини предавања Симулација Студија случаја Дискусија ▪ Давати упутстава ученицима где и како да дођу до неопходних информација. Користити сајтове за прикупљање информација (www.apr.gov.rs , www.sme.gov.rs и други). ▪ Основна пословна документација: CV, молба, жалба, извештај, записник... ▪ Посета социјалним партнерима на локалном нивоу (општина, филијале Националне службе за запошљавање, Регионалне агенције за развој малих и средњих предузећа и сл.)

Економија пословања, финансијски план	- Разумевање значаја биланса стања, биланса успеха и токова готовине као најважнијих финансијских извештаја у бизнис плану; - Препознавање профита/добити као основног мотива пословања; - Разумевање значаја ликвидности у пословању предузећа.	- састави биланс стања на најједноставнијем примеру; - састави биланс успеха и утврди пословни резултат на најједноставнијем примеру; - направи разлику између прихода и расхода с једне стране и прилива и одлива новца са друге стране на најједноставнијем примеру; - наведе могуће начине финансирања сопствене делатности; - се информисе у одговарајућим институцијама о свим релевантним питањима од значаја за покретање бизниса; - идентификује начине за одржавање ликвидности у пословању предузећа; - састави финансијски план за сопствену бизнис идеју самостално или уз помоћ наставника; - презентује финансијски план за своју бизнис идеју.	- Биланс стања; - Биланс успеха; - Биланс токова готовине (cash flow); - Извори финансирања; - Институције и инфраструктура за подршку предузетништву; - Припрема и презентација финансијског плана.	Економија пословања, финансијски план - Користити формулар за бизнис план Националне службе запошљавања. - Користити <u>најједноставније табеле за израду биланса стања, биланса успеха и биланса новчаних токова.</u> - Обрадити садржај на најједноставнијим примерима из праксе Методе рада : Мини предавања Симулација Студија случаја Дискусија
Ученички пројект-презентација пословног плана	- Оспособити ученика да разуме и доведе у везу све делове бизнис плана; - Оспособљавање ученика у вештинама презентације бизнис плана	- самостално или уз помоћ наставника да повеже све урађене делове бизнис плана; - изради коначан (једноставан) бизнис план за сопствену бизнис идеју; - презентује бизнис план у оквиру јавног часа из предмета предузетништво.	- Израда целовитог бизнис плана за сопствену бизнис идеју; - Презентација појединачних/групних бизнис планова и дискусија.	Ученички пројект-презентација пословног плана: Позвати на јавни час успешног предузетника, представнике школе, локалне самоуправе и банака за процену реалности и иновативности бизнис плана. Према могућности наградити најбоље радове. У презентацији користити сва расположива средства за визуализацију а посебно презентацију у power point –y.

				Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • активност ученика на часу • редовност и прегледност радне свеске • домаће задатке • тестове знања • израду практичних радова (маркетинг, организационо-производни и финансијски план) • израду коначне верзије бизнис плана • презентацију Оквирни број часова по темама ▪ Предузетништво и предузетник 6 часова ▪ Развијање и процена пословних идеја, маркетинг план 16 часова ▪ Управљање и организација 18 часова ▪ Економија пословања 10 часова ▪ Ученички пројект – презентација пословног плана 10 часова
--	--	--	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА

1. Сви стручни предмети

ПРАКТИЧНА НАСТАВА

РАЗРЕД: ПРВИ

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
I				60	60

Напомена: у табели је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Оспособљавање за примену мера безбедности на раду
- Оспособљавање за примену санитарно-хигијенских мера
- Упознавање са делатностима и организацијом транспортних предузећа

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Организација транспортних предузећа	30
Безбедност и здравље на раду	30

Назив модула: **Организација транспортних предузећа**

Трајање модула: **30 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Упознавање са делатностима и организацијом логистичких предузећа	- разликује делатности транспортних предузећа - разликује организациону структуру предузећа - објасни место и улогу транспортних предузећа у транспортном ланцу - објасни основне функције у организацији транспортних предузећа - објасни циљеве сваке од функција у транспортним предузећима	- Ланац снабдевања - Транспортни ланац - Делатности предузећа - Уговорни и други односи предузећа са клијентима и добављачима - Организација и систематизација радних места у предузећима - Функционалне целине предузећа и основни токови роба и информација - Пословни процеси у оквиру предузећа	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: - практична настава у блоку (30 часова) Место реализације наставе - Простор предузећа: термини, складиште, депо, производни простор и друго. Препоруке за реализацију наставе: - У току модула треба организовати посете транспортним предузећима (5 једнодневних посета по 6 часова). Термини реализације посета предузећима, треба да буду усаглашени са реализацијом тема из предмета саобраћајни системи: - након обрађене теме Друмски саобраћај посетити предузеће које се бави транспортом робе у друмском саобраћају - након обрађене теме Железнички саобраћај посетити предузеће које се бави транспортом робе у железничком саобраћају - након обрађене теме Водни саобраћај посетити предузеће које се бави транспортом робе у водном саобраћају - након обрађене теме Ваздушни саобраћај посетити предузеће које се бави транспортом робе у ваздушном саобраћају, карго - након обрађене теме Унутрашњи транспорт посетити производно предузеће - У току реализације Практичне наставе ученици треба да воде Дневник рада Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - Усмено испитивање - Праћење остварености исхода - Дневник рада

Назив модула: **Безбедност и здравље на раду**

Трајање модула: **30 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
- Оспособљавање за примену мера безбедности и здравља на раду - Оспособљавање за примену санитарно-хигијенских мера и мера заштите робе	По завршетку модула ученик ће бити у стању да: - наведе основне карактеристике заштите на раду - наведе основне елементе и обавезе из прописа о безбедности и здрављу на раду (права, обавезе и одговорности у примени мера безбедности и здравља на раду и заштите од пожара) - препозна опасности и штетности које могу довести до настанка повреде на раду - примењује мере безбедности и здравља на раду у складишту - објасни обавезу употребе личних заштитних средстава - примењује лична заштитна средства - описује процедуру и начин обавештавања о насталој повреди на раду - укаже прву помоћ повређеном - објасни процедуру у случају пожара - рукује противпожарним апаратима и хидрантима - објасни значај примене хигијенско заштитних мера - примењује прописа о санитарно-хигијенским условима за објекте - одржава хигијену складишног простора - одржава хигијену товарног простора возила - примени мере ДДД заштите објеката и робе	- Закон о безбедности и здрављу на раду - Закон о Заштити од пожара - Акт о процени ризика на радном месту и у радној околини (опасности и штетности на радном месту и у радној околини) - Правила Заштите од пожара - Правилник о оспособљавању за безбедан и здрав рад - Програм оспособљавања запослених и свих присутних лица из заштите од пожара - Упутства за безбедан и здрав рад у складишту - Поступак у случају пожара - Врсте пожара - Противпожарна средства (мобилне и стабилне инсталације) - Руковање противпожарним апаратом - Указивање прве помоћи - Прописи о санитарно-хигијенским условима - Методе одржавања хигијене складишта, дворишта и возила - Методе заштите од микроорганизама, инсеката, глодара, птица, корова (дезинфекција, дезинсекција, дератизација)	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: - практична настава у блоку (30 часова) Место реализације наставе - Простор предузећа Препоруке за реализацију наставе: - Модул реализовати на крају школске године - У току реализације Практичне наставе ученици треба да воде Дневник рада Наставу реализовати кроз: - теоријску обуку о правима обавезама и одговорностима, опасностима и штетностима на радном месту, - практичну примену мера безбедности и здравља на раду у складишту - практичну примену употребе личних заштитних средстава, - симулацију настанка повреде на раду и поступак указивања прве помоћи, - симулацију гашења пожара - вежбу евакуације. Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - провера практичних вештина: - праћење остварености исхода - демонстрација примене личних заштитних средстава - демонстрација руковања противпожарним средствима - демонстрација указивања прве помоћи - Дневник рада

РАЗРЕД: ДРУГИ**1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ**

РАЗРЕД	НАСТАВА				УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку	
II			210	60	270

Напомена: у табели је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Оспособљавање за формирање палетне јединице терета
- Оспособљавање за формирање јединице терета без палете
- Оспособљавање за формирање контернерске јединице терета
- Оспособљавање за контролу квантитета и квалитета робе и стања робе и паковања
- Оспособљавање за обраду података и захтева клијената у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији
- Оспособљавање за предлагање потребне врсте и ограничења транспорта у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији
- Оспособљавање за утврђивање расположивих манипулативних и превозних средстава у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији
- Оспособљавање за предлагање оптималног превозног пута и возила у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији
- Оспособљавање за пријем и слање налога за транспорт у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији
- Оспособљавање за прибављање, попуњавање и контролу транспортне документације у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији
- Оспособљавање за праћење и извештавање о току превоза робе од места преузимања до места испоруке у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији
- Оспособљавање за обрачунавање и фактурисање услуге превоза робе у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Формирање јединице терета	72
Контрола стања робе и паковања	30
Организација домаћег друмског транспорта и дистрибуције робе	138
Обрачунавање и фактурисање услуге транспорта	30

Назив модула: **Формирање јединице терета**

Трајање модула:

72 часа

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
- Оспособљавање за формирање палетне јединице терета - Оспособљавање за формирање јединице терета без палете - Оспособљавање за формирање контејнерске јединице терета	- разврста терет према општим карактеристикама - разликује опасне терете и врсте опасности - разликује врсте амбалаже - разликује врсте паковања и обележавања - примени модул систем паковања - формира збирно паковање - изабере одговарајућу јединицу терета - формира палетну јединицу - обезбеди палетну јединицу - формира контејнерску јединицу - обезбеди контејнерску јединицу - формира јединицу терета без палете - формира јединицу отпреме - прикупља и сортира амбалажни и други отпад који настаје у логистичким процесима	- Означавање опасних материја - Врсте опасности од робе - Формирање јединице терета - Слагање, причвршћивање и обезбеђивање терета на палетама - Трпељивост робе у транспорту и складишту - Начини оптимизације слагања терета на палету - Начини оптимизације слагања терета у контејнер - Организација фронта претовара - Елементи за обезбеђивање терета на превозним средствима	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: практична настава (72 часа) Место реализације наставе - Просторије предузећа: складишта, претоварни фронт, контејнерски терминал Препоруке за реализацију наставе: - Користи стручну литературу - У току реализације модула ученици треба да воде Дневник рада - Примењује мере заштите на раду - Демонстрира формирање јединица терета - Прати рад ученика - Припреми потребне елементе за рад Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - провера практичних вештина - праћење остварености исхода - дневник рада

Назив модула: **Контрола стања робе и паковања**

Трајање модула: **30 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Оспособљавање за контролу квантитета и квалитета робе и стања робе и паковања	- препозна врсте робе према класификацији - препозна појавне облике роба - изврши сврставање амбалаже према материјалу, облику, намени - препозна врсте палета - класификује робу према логистичким карактеристикама - чита обележја и ознаке на роби и амбалажи - препозна и сврста робу према карактеристикама - препозна опасну робу и опасне материје - препозна робу и паковање робе - препозна материјале за рециклажу - утврди количину и стање робе - утврди стање паковања робе - сортира робу према врсти и технологији - разликује начине узорковања робе - изврши физичку и квантитативну контролу робе - процени комерцијалну вредност робе	- својстава робе (механичка, хемијска, физичка, технолошка) - класификација робе према логистичким карактеристикама (захтеви транспорта, механизације и складиштења) - контрола робе - обележавање и класификација робе, транспортне и информационе ознаке и упутства о руковању и симболи, - комерцијална вредност робе - ознаке на роби (декларација, марка и бренд робе -обавезне и конвенционалне ознаке, специфичне ознаке, ознаке за опасне материје, интерне ознаке) - типови и врсте палета - опасне материје у транспорту и складиштењу - методе утврђивања количине робе у зависности од карактеристика робе - методе контроле стања робе и амбалаже по врстама робе - основне методе узорковања робе	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: - практична настава у блоку (30 часова) Место реализације наставе - Просторије предузећа:складиште, претоварни фронт Препоруке за реализацију наставе: - Модул реализовати након реализованог модула Формирање јединице терета - Користи стручну литературу - Користи интерне процедуре и упутства - У току реализације модула ученици треба да воде Дневник рада - Примењује мере заштите на раду - Прати рад ученика - Припреми потребне елементе за рад Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - провера практичних вештина - праћење остварености исхода - дневник рада

Назив модула: **Организација домаћег друског транспорта и дистрибуције робе**
Трајање модула: **138 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
- Оспособљавање за обраду података и захтева клијената у домаћем друском транспорту и дистрибуцији - Оспособљавање за предлагање потребне врсте и ограничења транспорта у домаћем друском транспорту и дистрибуцији - Оспособљавање за утврђивање расположивих манипулативних и превозних средстава у домаћем друском транспорту и дистрибуцији - Оспособљавање за предлагање оптималног превозног пута и возила у домаћем друском транспорту и	- прикупи податке неопходне за реализацију транспорта - систематизује, евидентира и обради податке - групише захтеве за транспортом према карактеристикама робе, времену и локацијама утовара и истовара - унесе податке у табеле или софтвер за управљање транспортним захтевима - препозна ограничења транспортних средстава - препозна ограничења доступности локација утовара и истовара и транспортне руте у погледу времена и физичке доступности - изврши укрупњавање транспортних захтева у складу са ограничењима - предложи потребну врсту транспорта и објасни ограничења - прикупи податке и информације о расположивости манипулативних и превозних средстава - чита извештаје о расположивости и исправности возила и манипулативних средстава - чита план реализације транспорта и дистрибуције - чита план одржавања возила и манипулативних средстава - процени време до расположивости средстава - утврди расположива транспортна и манипулативна средства - утврди потребан број возила за реализацију транспортних захтева у временском периоду и у односу на ограничења - предложи превозни пут (места и време утовара и истовара) за свако појединачно возило	- Процедуре и упутства за прикупљање и обраду података и захтева клијената за услугом превоза - Упутства за евидентирање података и софтверски алати за евидентирање података - Категорије и карактеристике транспортних средстава - Прописи о забранама кретања и приступа возила - Процедуре и упутства за планирање и извештавање транспорта и одржавање возила и манипулативних средстава - Карактеристике превозних и манипулативних средстава у погледу намене и капацитета (експлоатационо-техничке карактеристике) - Методе и критеријуми оптимизације и избора возила и превозног пута у односу на капацитет возила, време потребно за	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: - практична настава (138 часова) Место реализације наставе - Просторије предузећа: канцеларија, диспечарски центар, складиште, претоварни фронт Препоруке за реализацију наставе: - Користи стручну литературу - Користи прописе из области домаћег друског транспорта и комуналне прописе - Користи интерне процедуре и упутства - У току реализације модула ученици треба да воде Дневник рада - Примењује мере заштите на раду - Прати рад ученика - Припреми потребне елементе за рад Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - провера практичних вештина - праћење остварености исхода - дневник рада

дистрибуцији - Оспособљавање за пријем и слање налога за транспорт у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији - Оспособљавање за прибављање, попуњавање и контролу транспортне документације у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији - Оспособљавање за праћење и извештавање о току превоза робе од места преузимања до места испоруке у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији	- користи алате за израчунавање оптималног превозног пута (рутирање) - изврши контролу комплетности и тачности налога за транспорт - потврди пријем налога за транспорт - пошаље налог за транспорт - обезбеди потврду пријема послатог налога за транспорт и потврду тачности података - прибави документацију возача - прибави документацију возила - прибави документацију за робу - изврши попуњавање транспортне документације - изврши контролу транспортне документације (тачност података, ажурност, исправност и подударност података, важење документације) - комуницира са возачима и клијентима - прикупи и систематизује податке којима се потврђује реализација појединачног транспорта и узроке проблема у реализацији - прати положај возила у реалном времену употребом софтвера и система за навигацију и сателитско праћење возила - сачини извештај о току и реализацији транспорта - уочи одступања од задатих параметара и ограничења на основу извештаја и праћења возила у реалном времену	утовар, превоз и истовар, ограничења времена доступности локација и инфраструктуре и минималне прихватљиве количине робе за превоз - Упутства за коришћење софтверских алата за рутирање - Процедуре и упутства за сачињавање и контролу налога за транспорт - Налог за транспорт - Средства комуникације са клијентима и возачима - Документација возача, возила и робе - Прописи који регулишу обавезну документацију у домаћем транспорту - Процедуре и упутства о евидентирању и праћењу транспорта - Прописи који регулишу облигационе односе у транспорту - Упутства за коришћење софтвера за праћење возила	
--	--	---	--

Назив модула: **Обрачунавање и фактурисање услуге транспорта**

Трајање модула: **30 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Оспособљавање за обрачунавање и фактурисање услуге превоза робе у домаћем друмском транспорту и дистрибуцији	- објасни разлику између технологија транспорта „FTL“ (пуно возило) и „LTL“ (непопуњено возило), њихов комерцијални ефекат и примену - објасни начине обрачуна и наплате транспортне услуге (по јединици паковања, по јединици терета, по пређеном путу, по времену ангажовања возила) - обрачуна вредност транспортне услуге - обрачуна припадајући порез на додатну вредност - разликује датум промета услуге и датум издавања рачуна у складу са прописима о пореским обавезама - попуњава и контролише одштампани рачун	- Транспортни рад - Показатељи перформанси транспорта (степен искоришћења капацитета возила, степен искоришћења возног парка) - Прописи о облигацијама у транспорту - Уговори о превозу - Методе обрачуна вредности транспортне услуге - Прописи о порезу на додатну вредност - Процедуре и упутства за издавање рачуна	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: практична настава у блоку (30 часова) Место реализације наставе - Просторије предузећа: канцеларија Препоруке за реализацију наставе: - Модул реализовати на крају школске године - Користи стручну литературу - Користи прописе из области домаћег друмског транспорта и комуналне прописе - Користи интерне процедуре и упутства - У току реализације модула ученици треба да воде Дневник рада - Демонстрира рад у софтверским апликацијама за евидентирање података и праћење возила - Прати рад ученика - Припреми потребне елементе за рад Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - провера практичних вештина - праћење остварености исхода - дневник рада

РАЗРЕД: ТРЕЋИ**1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ**

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
III			420	60		480

Напомена: у табели је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Оспособљавање за обављање операција пријема и отпреме робе у складишту
- Оспособљавање за руковање опремом за складишно пословање
- Оспособљавање за организацију и контролу послова комисионирања (прераде) робе
- Оспособљавање за праћење стања залиха
- Оспособљавање за сигурно и безбедно руковање виљушкар

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула (часови)
Пријем и отпрема робе у складиште	204
Складиштење робе и залихе	216
Обука за виљушкар	60

Назив модула: **Пријем и отпрема робе у складиште**
Трајање модула: **204 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
- Оспособљавање за организацију пријема робе у складишту - Оспособљавање за организацију отпреме робе у складишту	- обради логистичку јединицу терета - изабере средстава унутрашњег транспорта при складиштењу - организује истовар робе из транспортног средства - организује ускладиштење робе у зависности од врсте робе - објасни активности при преради робе кроз додатне услуге (састављање, растављање, декларисање...) - попуњава и контролише улазну документацију - користи електронске и оптичке читаче кода - шифрира робу - искладишти робу у зависности од врсте - изврши одвајање робе - припреми робу за отпрему - организује утовар робе у транспортно средство - попуњава и контролише излазну документацију - користи програме за рад складишта	- Логистичке јединице - Средства унутрашњег транспорта - Прерада робе - сортирање, спајање, раздвајање, комисионирање, паковање ... - Пријемна документација - Правила за испуњавање складишне документације - Документација за вођење евиденције - Сврха, значај и начини означавања робе у складишту - Међународна шифра ean и интерне шифре - Примена опреме потребне за складишно пословање (рачунари, читачи, програмски пакети) - Технологије отпреме робе - Програми за праћење рада складишта (exel wms ...)	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Препоруке за реализацију наставе: - У току реализације Практичне наставе ученици треба да воде Дневник рада - настава се реализује у складишту предузећа, шпедитерским предузећима, дистрибутивним центрима, робно-транспортним центрима... Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: практична настава (204 часа) Место реализације наставе - Просторије предузећа: складиште Препоруке за реализацију наставе: - Користи стручну литературу - У току реализације модула ученици треба да воде Дневник рада - Примењује мере заштите на раду - Демонстрира активности дефинисане исходима - Прати рад ученика - Припреми потребне елементе за рад Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - провера практичних вештина - праћење остварености исхода - дневник рада

Назив модула: **Складиштење робе и залиха**

Трајање модула: **216 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
- Оспособљавање за организацију рада у складишту - Оспособљавање за праћење стања залиха	- примени складишну технологију за одређену врсту робе - управља кретањем робе у складишту - одреди место одлагања робе у складу са примењеном технологијом - контролише путање кретања средстава унутрашњег транспорта у складишту - контролише ускладиштену робу (привремено чување робе) - попуњава и контролише интерну документацију - сачињава дневне извештаје - примењује мере безбедности у складишту - објасни повратне токове у складишту - реализује активности користећи ручни терминал - разликује врсте залиха и њене особине - одреди структуру залиха - наведе узроке губитка залиха - прати потрошњу залиха - састави извештај о стању залиха - објасни активности у процесу реализације пописа - врши попис робе - користи софтвер за управљање залихама у складиштима	- Складишне технологије - Оптимизација складишног простора - Анализа кретања средстава унутрашњег транспорта у складиштима - Документација при складиштењу - Безбедност рада у складишту - Превентивна заштита од нежељеног дејства опасних материја - Врсте залиха - Системи снабдевања и попуњавања и управљања залихама - Попис робе (појам и врсте пописа, техника рада при попису робе)	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: практична настава (216 часова) Место реализације наставе - Просторије предузећа: складиште Препоруке за реализацију наставе: - Користи стручну литературу - У току реализације модула ученици треба да воде Дневник рада - Примењује мере заштите на раду - Демонстрира активности дефинисане исходима - Прати рад ученика - Припреми потребне елементе за рад Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - провера практичних вештина - праћење остварености исхода - дневник рада

Назив модула: **Обука за виљушкар**
Трајање модула: **60 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Оспособљавање за сигурно и безбедно руковање виљушкарком	- изврши преглед виљушкара пре употребе - користи техничку документацију произвођача - прати рокове за обављање прегледа - примени мере безбедности и заштите при руковању виљушкарком - препозна врсте опасности при вожњи и манипулисању теретом - формира и обезбеди јединицу руковања - изради једноставан план премештања терета - изврши контролу исправности виљушкара - управља виљушкарком по саобраћајницама у складиштима и унутрашњем транспорту - подиже, спушта и одлаже терет - паркира виљушкар - поступи по процедури за гашење пожара и користи ПП апарат	- Преглед радова које руковаоц виљушкара обавља пре вожње (контрола: притиска у пнеуматичима, кочница, управљачког механизма, уља у мотору, горива, акумулатора, сигнализације...). - Преглед радова одржавања и подмазивања (по часовима рада – добија се упутство уз виљушкар) - Техничка документација. Редовни и ванредни прегледи. Периодично атестирање оптерећених делова - Закон о безбедности на раду за руковоце виљушкарком - Приказивање филма (нпр. боја опасности) - Дискусија о потенцијалним опасностима - Тест провере знања ученика из претходно обрађених тема - Мере личне заштите. - Планирање и припрема рада. - Израда и анализа једноставног плана премештања терета виљушкарком - Формирање товарне јединице. - Контрола исправности виљушкара (виљушке, гуме, мотор...) коју треба вршити пре него што се седне за управљач - Покретање виљушкара и руковање свим командама средстава (светла, сирена, рам, виљушке, управљање,...) - Управљање виљушкарком. - Вожња виљушкара без терета по интерним саобраћајницама и регалским пролазима.	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: практична настава у блоку (60 часова) Место реализације наставе - простор предузећа: складиште, фронт претовара Препоруке за реализацију наставе: - Првих седам исхода проверити кроз тест. Тест би обухватао питања из претходно набројаних исхода. Положен тест је услов за наставак другог дела обуке за безбедно руковање виљушкарком. - Обука се реализује у предузећима и складиштима где се одвија практична настава или блок настава Ученик је под сталним надзором супервизора и инструктора. - Провера оспособљености ученика за безбедно руковање виљушкарком се реализује кроз проверу вештина и бодује се на следећи начин: - Припрема радне и техничко технолошке документације (0-10) бодова - Вештина читања радних налога за премештање терета.(0-10) бодова - Вештина разраде технолошког поступка премештања терета у складишту и између радних места (0-10) бодова - Вештина формирања товарне јединице (0-10) бодова - Вештина захватања терета (0-10) бодова - Вештина преношења терета (0-10) бодова

		• Поступци у случају пожара, коришћење ПП апарата. • Поступци у случају да виљушкар на може да се покрене или да се виљушке не могу подићи. • Руковање теретом (позиционирање, маневрисање при захватању и одлагању, вожња терета, подизање и спуштање терета, одлагање терета на возило, вожња по рампи.....) • Стабилност виљушкара, сигнализација, преоптерећење и сигурносни уређаји. • Паркирање • Генерална упутства. • Текуће одржавање. • Услови радне средине • Припрема радне и техничко технолошке документације. • Вештина читања радних налога з премештање терета. • Вештина разраде технолошког поступка премештања терета у складишту. • Вештина разраде технолошког поступка премештања терета између радних места. • Вештина формирања товарне јединице. • Вештина захватања терета. • Вештина преношења терета. • Вештина одлагања терета. • Вештина одређивања режима рада виљушкара. • Вештина правилне безбедности на раду и коришћења ПП апарата. • Брзина и спретност за време радне пробе	7. Вештина одлагања терета. (0-10) бодова 8. Вештина одређивања режима рада виљушкара (0-10) бодова 9. Вештина правилне безбедности на раду и коришћења ПП апарата. (0-10) бодова 10. Брзина и спретност за време радне пробе (0-10) бодова Начин оцењивања је у зависности од броја бодова: - одличан (80 – 100) - врло добар (91 – 110) - добар (71 – 90) - довољан (51 – 70) - недовољан (0 – 50) Након успешно положеног испита ученик добија Уверење о оспособљености за безбедно руковање виљушкарком. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Тестове практичних вештина (демонстрација руковања виљушкарком)
--	--	--	---

Разред: ЧЕТВРТИ

1. ОСТВАРИВАЊА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА - ОБЛИЦИ И ТРАЈАЊЕ

РАЗРЕД	НАСТАВА				ПРАКСА	УКУПНО
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Практична настава у блоку		
IV			420	60		480

Напомена: у табели је приказан годишњи фонд часова за сваки облик рада

2. ЦИЉЕВИ ПРЕДМЕТА:

- Оспособљавање за обраду података и захтева клијената у међународном транспорту
- Оспособљавање за предлагање потребне врсте и ограничења транспорта у међународном транспорту
- Оспособљавање за утврђивање расположивих манипулативних и превозних средстава у међународном транспорту
- Оспособљавање за предлагање оптималног превозног пута и вида транспорта у међународном транспорту
- Оспособљавање за пријем и слање налога за транспорт у међународном транспорту
- Оспособљавање за прибављање, попуњавање и контролу транспортне документације у међународном транспорту
- Оспособљавање за праћење и извештавање о току превоза робе од места преузимања до места испоруке у међународном транспорту
- Оспособљавање за обављање шпедитерских послова
- Оспособљавање за обраду транспортних и шпедитерских докумената
- Оспособљавање за обраду и припрему царинских докумената
- Оспособљавање за припрему докумената за инспекцијски надзор
- Оспособљавање за обраду документа за осигурање робе, транспорта и шпедитерских послова
- Оспособљавање за примену система квалитета
- Оспособљавање за примену мера, стандарда и прописа у области сигурности и безбедности у логистици, шпедицији и транспорту

3. НАЗИВ И ТРАЈАЊЕ МОДУЛА

НАЗИВ МОДУЛА	Трајање модула(часови)
Организација међународног транспорта	204
Праћење и извештавање међународног транспорта	30
Шпедитерски послови	216
Систем квалитета, сигурност и безбедност у логистици и шпедицији	30

Назив модула: **Организација међународног транспорта**

Трајање модула: **204 часа**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
- Оспособљавање за обраду података и захтева клијената у међународном транспорту - Оспособљавање за предлагање потребне врсте и ограничења транспорта у међународном транспорту - Оспособљавање за утврђивање расположивих манипулативних и превозних средстава у међународном транспорту - Оспособљавање за предлагање оптималног превозног пута и вида транспорта у међународном транспорту - Оспособљавање за пријем и слање налога за транспорт у међународном транспорту - Оспособљавање за прибављање, попуњавање и контролу транспортне документације у међународном транспорту	- прикупи податке неопходне за реализацију транспорта - систематизује, евидентира и обради податке - изврши груписање захтева за транспортом према карактеристикама робе, времену и локацијама утовара и истовара - унесе податке у табеле или софтвер за управљање транспортним захтевима - препозна ограничења видова транспорта транспортних средстава - препозна ограничења доступности локација утовара и истовара и транспортне руте у погледу времена и физичке доступности - изврши укрупњавање транспортних захтева у складу са ограничењима - предложи видове транспорта и објасни ограничења - прикупи податке и информације о расположивости манипулативних и превозних средстава - утврди потребан број транспортних средстава за реализацију транспортних захтева у временском периоду и у односу на ограничења - предложи превозни пут (места и време утовара и истовара) - контролише налоге за транспорт - изврши пријем и слање налога за транспорт - прибави транспортна документа - изврши попуњавање и контролу транспортне документације - обрачуна услуге превоза - фактурише услуге превоза	- Процедуре и упутства за прикупљање и обраду података и захтева клијената за услугом превоза - Упутства за евидентирање података и софтверски алати за евидентирање података - Карактеристике видова саобраћаја и транспортних средстава - Прописи о забранама кретања и приступа возила - Међународни билатерални и мултилатерални споразуми у области саобраћаја - Методе и критеријуми оптимизације и избора вида транспорта, возила и превозног пута у односу на капацитет возила, време реализације транспорта, ограничења времена доступности локација и инфраструктуре и минималне прихватљиве количине робе за превоз - Специфична ограничења - нпр: водостај, инострани национални прописи ('milog', 'loi macron') - Процедуре и упутства за сачињавање и контролу налога за транспорт - Налог за транспорт - Лиценце и дозволе за превоз - Прописи који регулишу обавезну документацију у међународном транспорту (конвенција cmr, конвенција tir, конвенција cotif; споразуми atp, adr, rid, adn; iata; - Тир карнет, ncts (t документ) - Обележавање и евидентирање контејнера - Прописи о облигацијама у транспорту (закони о уговорима о превозу и други) - Домаћи и међународни прописи којима се регулише приступ професији и приступ тржишту - Уговори о превозу	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: практична настава (204 часа) Место реализације наставе - Просторије предузећа: канцеларија, диспечерски центар, складиште, претоварни фронт Препоруке за реализацију наставе: - Користи стручну литературу - У току реализације модула ученици треба да воде Дневник рада - Примењује мере заштите на раду - Демонстрира активности дефинисане исходима - Прати рад ученика - Припреми потребне елементе за рад Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - провера практичних вештина - праћење остварености исхода - дневник рада

Назив модула: **Праћење и извештавање међународног транспорта**

Трајање модула: **30 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Оспособљавање за праћење и извештавање о току превоза робе од места преузимања до места испоруке у међународном транспорту	По завршетку модула ученик ће бити у стању да: - комуницира са возачима, подвозарима и клијентима - контролише и упоређује различиту транспортну документацију у циљу утврђивања грешака и неусаглашености - користи системе извештавања програма за сателитско и друго праћење возила - прикупи и систематизује податке и документа којима се потврђује реализација појединачног транспорта и узроке проблема у реализацији - сачини извештај о току и реализацији транспорта	- Процедуре и упутства о евидентирању и праћењу међународног транспорта - Средства комуникације са клијентима, добављачима и возачима - Упутства за коришћење софтвера за праћење возила	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: практична настава у блоку (30 часова) Место реализације наставе - простор предузећа: канцеларија Препоруке за реализацију наставе: - Модул реализовати након реализованог модула Организација међународног транспорта - Користи стручну литературу, упутства и процедуре - У току реализације модула ученици треба да воде Дневник рада - Демонстрира активности дефинисане исходима - Прати рад ученика - Припреми потребне елементе за рад Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - праћење остварености исхода - демонстрацију - усмени тест - тест са избором понуђених одговора

Назив модула: **Шпедитерски послови**
Трајање модула: **216 часова**

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
- Оспособљавање за посредовање при царинским пословима - Оспособљавање за заступање при царинским пословима - Оспособљавање за попуњавање царинских докумената - Оспособљавање за припрему докумената за инспекцијски надзор - Оспособљавање за обраду документа за осигурање робе, транспорта и шпедитерских послова	- прикупи информације потребне за понуду - утврди тарифе - калкулише транспортне трошкове - примени елементе купопродајног уговора - изради понуду за царинско посредовање и заступање - припреми и обради документацију за инспекцијски преглед и царинење - обезбеди документа за привремени увоз и извоз робе - изврши фактурисање и наплату услуга посредовања и заступања - прикупи потребну документацију за царинење - обради потребну документацију за царинење - попуни потребну документацију за царинење - информише налогодавца о току и реализацији послова - примени и тумачи документа осигурања - припреми документа за подношење захтева за накнаду штете из осигурања - користи банкарска документа	- Подела докумената у шпедицији - Међународна трговачка правила incoterms - Домаћа правила - општи услови пословања шпедитера - Комерцијална и трговачка документа: трговачка фактура, привремена (претходна) фактура, проформа фактура, конзуларна, царинска и гратис фактура, листа паковања, спецификација робе, тежинска листа, сертификат о пореклу робе, уверење о домаћем пореклу робе -форма а, уверење о пореклу робе- еур 1, атест произвођача, сертификат о инспекцијском прегледу, отпремница. - Транспортна документа: међународни друмски товарни лист – смг, међународни железнички товарни лист – сит, ваздушни товарни лист – awb, теретница – коносан у поморском транспорту, речни товарни лист, мултимодални товарни лист, бордеро у збирном транспорту, карго авио манифест - Утврђивање масе контејнера - Шпедитерска документа међународне шпедитерске организације (fiata) - шпедитерска потврда -fcr, шпедитерска транспортна потврда -fct, шпедитерска теретница за комбиновани транспорт fbl,sdt- потврда пошиљаоца за превоз опасне робе, fwt- складишна потврда - Инспекцијска документа:	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Модул се реализује кроз следеће облике наставе: практична настава (216 часова) Место реализације наставе - Просторије предузећа: канцеларија, диспечерски центар, складиште, претоварни фронт Препоруке за реализацију наставе: - Користи стручну литературу - У току реализације модула ученици треба да воде Дневник рада - Примењује мере заштите на раду - Демонстрира активности дефинисане исходима - Прати рад ученика - Припреми потребне елементе за рад Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - праћење остварености исхода - демонстрацију - усмени тест - тест са избором понуђених одговора

		санитарно уверење, ветеринарско уверење, фитопатолошко уверење, сертификат о квалитету. • Документа осигурања: полисе, увозне, извозне, сертификат осигурања, cover note... • Царинска документа: јсі (јединствена царинска исправа), dvc декларација за царинску вредност), • Поједностављени царински поступци • Ата карнет, привремени увоз и привремени извоз • Списак наименовања, транспортне и комерцијалне исправе као и књиговодствени записи који могу заменити основна царинска документа	
--	--	---	--

Назив модула: Систем квалитета, сигурност и безбедност у логистици и шпедицији

Трајање модула: 30 часова

ЦИЉЕВИ МОДУЛА	ИСХОДИ МОДУЛА По завршетку модула ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ МОДУЛА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
- Оспособљавање за примену система квалитета - Оспособљавање за примену мера, стандарда и прописа у области сигурности и безбедности у логистици, шпедицији и транспорту	- примени процедуре и упутства система управљања квалитетом - препозна неусаглашености услуга - предлаже корективне и превентивне мере - проверава испуњеност захтева имплементираних стандарда и прописа - прикупља и обезбеђује чување записа којима се доказује квалитет извршених услуга - препозна ризике и претње у логистици, транспорту и шпедицији - препозна ризичне тачке у транспортним и логистичким ланцима - примени процедуре и упутства у случају инцидента - извештава о околностима, узроцима и последицама инцидента - контролише испуњеност захтева документације - примењује прописане мере за спречавање криминалних активности и тероризма - примењује прописане мере за повећање безбедности у транспорту	- Интерне компанијске процедуре и упутства - Стандарди серија iso 9000, iso 14000, iso 22000, iso 27000, haccp, ifs, iso 39000 и други, уколико су имплементирани - Царински прописи из области овлашћени привредни субјект (опс/аео) - Стандарди iso28000, тара, с-трат и слични	На почетку модула ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: практична настава у блоку (30 часова) Место реализације наставе - простор предузећа: складиште, фронт претовара, канцеларија Препоруке за реализацију наставе: - Модул реализовати на крају школске године - Користи стручну литературу - У току реализације модула ученици треба да воде Дневник рада - Примењује мере заштите на раду - Демонстрира активности дефинисане исходима - Прати рад ученика - Припреми потребне елементе за рад Оцењивање Вредновање остварености исхода се врши кроз: - праћење остварености исхода - демонстрацију - усмени тест - тест са избором понуђених одговора

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

- Саобраћајни системи
- Роба у логистици
- Складишта
- Средства унутрашњег транспорта

- Транспортна средства
- Интермодални транспорт
- Међународна шпедиција
- Савремени логистички системи

- Вештине комуникације
- Ланци снабдевања

Б: ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

Назив предмета: ВЕШТИНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Годишњи фонд часова: 35

Разред: трећи

1. Упознавање са начинима и средствима интерне и екстерне комуникације
2. Упознавање са правилима пословног бон-тона
3. Оспособљавање за комуницирање са представницима различитих народа
4. Оспособљавање за успешно обављање телефонског разговора и правилно састављање е-маил порука
5. Оспособљавање за активно слушање и превазилажење конфликтних ситуација
6. Оспособљавање за обављање продајног разговора

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Врсте комуникације	Упознавање ученика са начинима и средствима интерне и екстерне комуникације	- разликује врсте комуникације - објасни предности и недостатке усмене и писмене комуникације - објасни разлику између вербалне и невербалне комуникације - разликује намену средстава комуникације (телефон, компјутер) и користи их	- Врсте комуникације - Предности и недостаци усмене и писмене комуникације - Вербална и невербална комуникација - Средства комуникације – врсте и начин коришћења	На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања <u>Подела одељења на групе</u> Одељење се дели на групе уколико предмет изабере више од 15 ученика <u>Облици наставе</u> Тема се реализује кроз следеће облике наставе: Вежбе (35 часова) <u>Место реализације наставе</u> - Часови се реализују у специјализованој учионици (кабинет опремљен рачунарима и пројектором, модерацијском таблом, флип чартом) <u>Препоруке за реализацију теме</u> 6 часова - Тема се реализује кроз методе активно оријентисане наставе Препоручене технике рада: - играње улога - студије случаја

				- демонстрација - симулација - пројекат Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење практичног рада • усмено излагање • тестове знања • активност на часу • тест практичних вештина
Пословни бонтон	• Упознавање ученика са правилима пословног бон-тона	• понаша се у складу са правилима пословног бон-тона • примени правила хоризонталне и вертикалне комуникације у предузећу и конкретној служби • примени правила екстерне комуникације	• Правила пословног понашања (пословни бон-тон) • Формална и неформална интерна комуникација • Функционалне фразе и изрази који се употребљавају у екстерној комуникацији	Препоруке за реализацију теме • 6 часова • Тема се реализују кроз методе активно оријентисане наставе Препоручене технике рада: - играње улога - студије случаја - демонстрација - симулација - пројекат Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење практичног рада • усмено излагање • активност на часу
Културолошке различитости народа	• Оспособљавање ученика за комуницирање са представницима различитих народа	• одабере прикладне теме за разговор при првом сусрету са пословним партнером • сарађује са пословним партнерима из разних средина, поштујући њихове културолошке специфичности • негује и одржава односе са већ стеченим пословним партнерима	• Културолошке карактеристике различитих народа и облици понашања у одређеним пословним ситуацијама • Међународни пословни календар	Препоруке за реализацију теме • 6 часова • Тема се реализују кроз методе активно оријентисане наставе Препоручене технике рада: - играње улога - студије случаја - демонстрација - симулација - пројекат Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: • праћење практичног рада • усмено излагање • активност на часу

Телефонирање и електронска комуникација	Оспособљавање ученика за успешно обављање телефонског разговора и правилно састављање е-маил порука	- разликује елементе разговора вођеног у личном контакту и преко телефона - припреми се за успешно обављање телефонског разговора - устпостави односе са новим пословним партнером - препозна евентуалне неспоразуме са пословним партнером преко телефона и да их успешно разреши - састави e-mail поруке различитих намена	„Златна” правила вођења телефонског разговора - Функционалне фразе и изрази који се користе приликом телефонирања - Симулација телефонског разговора - Електронска комуникација-правила за писање е-маил порука	Препоруке за реализацију теме 5 часова - Тема се реализује кроз методе активно оријентисане наставе Препоручене технике рада: - играње улога - студије случаја - демонстрација - симулација - пројекат Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - праћење практичног рада - усмено излагање - активност на часу
Баријере у комуникацији	Оспособљавање ученика за активно слушање и превазилажење конфликтних ситуација	- препозна могуће баријере у комуникацији - примени правила за активно слушање - примени различите методе решавања конфликтних ситуација	- Могуће баријере у комуникацији - Начини решавања конфликтних ситуација - Уобичајене фразе и изрази који су прикладни за разјашњавање неспоразума	Препоруке за реализацију теме 6 часова - Тема се реализује кроз методе активно оријентисане наставе Препоручене технике рада: - играње улога - студије случаја - демонстрација - симулација - Пројекат Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - праћење практичног рада - усмено излагање - активност на часу
Продајни разговор	Оспособљавање ученика за обављање продајног разговора	- планира и припрема продајни разговор - разликује фазе продајног разговора - разликује и примени општа правила понашања продавца - разликује и примени најважније продајне вештине - примени правила аргументације за купца - одговори на приговоре купца - прилагоди приступ купцу у зависности од типа потрошача - разликује фразе и изразе које треба избегавати у продајном разговору	- Фазе продајног разговора (поздрав, представљање, успостављање односа, откривање потребе, демонстрација робе, аргументација, третман, одговори на приговоре купца, закључак продајног разговора, појачавање одлуке купца, опроштај од купца) - Општа правила понашања продавца (не красти време – искористити га, бити тачан, веровати у производ, показати	Препоруке за реализацију теме 6 часова - Тема се реализује кроз методе активно оријентисане наставе Препоручене технике рада: - играње улога - студије случаја - демонстрација - симулација - Пројекат Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:

			интерес за проблеме купца, добро слушати купца, купцу давати циљане информације, избегавати незгоде при демонстрацији производа, остати миран у свакој ситуацији итд.) • Продајне вештине (говор продавца, шта треба избегавати, негативни и позитивни аргументи, правила аргументације за купца, правила и методе аргументације цене робе, правила и методе за третман и одговоре на приговоре купца, правила и технике комуникације код закључивања продајног разговора, општа правила понашања продавца, технике комуникације са различитим типовима потрошача) • Типови потрошача и реаговање на различите типове потрошача	• праћење практичног рада • усмено излагање • активност на часу
--	--	--	---	---

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА

- Саобраћајни системи
- Логистика у производњи
- Основи економије у логистици
- Предузетништво
- Међународна шпедиција

Назив предмета: **МАРКЕТИНГ УСЛУГА У ЛОГИСТИЦИ**
Годишњи фонд часова: **35**
Разред: **трећи**
Циљеви предмета: 1. Стицање знања о основним појмовима у маркетингу
2. Стицање знања о маркетингу као пословној концепцији
3. Стицање знања о основним инструментима маркетинг микса
4. Стицање знања о карактеристикама логистичких услуга које истичу услужну форму маркетинга

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Појам маркетинга	Стицање знања о појму маркетинга и подручјима маркетинг активности	- објасни појам маркетинга - наведе значења маркетинга - објасни подручја маркетинг активности	- Појам маркетинга. - Значења маркетинга - Подручја активности маркетинга	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - Теоријска настава (35 часова) Место реализације наставе - Училишта Препоруке за реализацију теме 2 часа Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода
Маркетинг као економски процес	Стицање знања о значењу маркетинга као економског процеса	- објасни улогу маркетинга као економског процеса - наведе задатке маркетинга као економског процеса	- Појам маркетинга као економског процеса - Задаци маркетинга као економског процеса	Препоруке за реализацију теме 2 часа - материју изложити једноставно са примерима из праксе Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода
Маркетинг као пословна функција	Стицање знања о маркетингу као пословној функцији	- објасни пословну функцију маркетинга - наведе основне активности које чине маркетинг	- Маркетинг као пословна функција - Активности кроз које се сагледава пословна функција маркетинга - Координација маркетинга са	Препоруке за реализацију наставе 2 часа - материју изложити једноставно са примерима из праксе Оцењивање

		објасни координацију маркетинга са организацијама и институцијама средине	организацијама и институцијама средине	Вредновање остварености исхода вршити кроз: Праћење остварености исхода
Маркетинг као пословна концепција	Стицање знања о маркетингу као пословној концепцији	- објасни маркетинг као пословну концепцију - наведе факторе који условљавају улогу и значај маркетинга као пословне концепције	- Маркетинг као пословна концепција - Фактори који условљавају улогу и значај маркетинга као пословне концепције	Препоруке за реализацију наставе 2 часа - материју изложити једноставно са примерима из праксе Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода
Маркетинг као научна дисциплина	Стицање знања о маркетингу као научној дисциплини	- објасни маркетинг као научну дисциплину - описе развој маркетинг мисли - објасни различите приступе маркетингу	- Маркетинг као научна дисциплина - Развој маркетинга - Приступи маркетингу	Препоруке за реализацију наставе 2 часа Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода
Маркетинг у услужним делатностима	Стицање знања о примени маркетинга у услужним делатностима	- објасни особености маркетинга у услужним делатностима - описе карактеристике услуга - објасни улогу маркетинга у саобраћају	- Особености маркетинга у услужним делатностима - Дефинисање и карактеристике услуга - Експанзија услужних делатности - Маркетинг у саобраћају	Препоруке за реализацију наставе 3 часа - Посебно указати на специфичности услуга у саобраћају – превозне услуге која намеће потрошача као саучесника у њеној производњи и да она настаје као у току интеракције потрошача и услужног предузећа. Треба истаћи да квалитет тих односа одређује и квалитет услуге. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода
Инструменти маркетинг микса	Стицање знања о појму и инструментима маркетинг микса	- наброји инструменте маркетинг микса - дефинише маркетинг микс - објасни појам производа - дефинише оптималан производ - објасни врсте производа - објасни појам квалитета производа - објасни квалитативна својства производа - објасни функционалност као карактеристику квалитета производа - дефинише цену као инструмент маркетинг микса - објасни улогу цене у маркетинг миксу	- Појам маркетинг микса - Инструменти маркетинг микса - Производ, оптималан производ - Подела производа - Квалитет производа, квалитативна својства - Функционалност као карактеристика квалитета производа - Цена - Улога цене у маркетинг миксу - Фактори који утичу на одлуке о ценама - Дистрибуција - Канали дистрибуције као	Препоруке за реализацију наставе 8 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе. Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања

		• наведе факторе који утичу на одлуке о ценама • објасни дистрибуцију као инструмент маркетинг микса • опише канале продаје (дистрибуције) као инструменте маркетинг микса • објасни избор канала дистрибуције • објасни промоцију као инструмент маркетинг микса • објасни промотивне активности • објасни активности за унапређење продаје • објасни улогу пропаганде у маркетингу	инструменат маркетинг микса • Избор канала дистрибуције • Промоција као инструмент маркетинг микса • Промотивне активности • Активности у циљу унапређења продаје • Пропаганда	
Услужни маркетинг	• Стицање знања о услужном маркетингу	• опише настанак и развој маркетинг услуга • објасни односе у маркетингу услуга • објасни значај испуњења очекивања потрошача • опише управљање рекламацијом у циљу задржавања потрошача	• Настанак и развој маркетинг услуга • Relationship (односи) у маркетингу услуга • Испуњење очекивања потрошача • Уважавање потреба потрошача • Управљање рекламацијом	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 5 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода
Квалитет услуге	• Стицање знања о квалитету услуге	• дефинише квалитет услуге • објасни димензије квалитета услуге • опише развој система за управљање квалитетом услуге • објасни процес унапређења квалитета услуге	• Дефинисање квалитета услуге • Димензије квалитета услуге • Детерминисање квалитета услуге • Системи за обезбеђење квалитета услуге и њихов развој • Процес унапређења квалитета услуге	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 4 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода
Маркетинг у логистици	• Стицање знања о маркетингу у логистици	• објасни улогу маркетинга у логистици и њеним подсистемима • опише услужни концепт • опише услужну понуду • објасни систем за пружање услуга • разликује начине унапређења квалитета услужног особља	• Улога маркетинга у логистици • Услужни концепт • Услужна понуда • Систем за пружање услуга • Улога и значај потрошача • Унапређење квалитета услужног особља	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 5 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Међународна шпедиција
2. Савремени логистички системи
3. Основи економије
4. Предузетништво

Назив предмета: **САВРЕМЕНИ ЛОГИСТИЧКИ СИСТЕМИ**
Годишњи фонд часова: **64**
Разред: **четврти**
Циљеви предмета:
1. Стицање знања о општим појмовима у логистици
2. Стицање знања о логистичким центрима и њиховој структури
3. Стицање знања о логистичким ланцима
4. Стицање знања о логистици у граду
5. Стицање знања о логистици отпадних материјала и повратних средстава

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Основни појмови о логистици	Стицање знања о појмовима у логистици	- наведе задатке логистике - наведе принципе логистике - објасни подсистеме логистике - објасни утицај логистичких трошкова на цену робе	- Развој, дефиниција логистике - Суштина и задаци логистике - Принципи логистике - Подсистеми логистике - Логистички трошкови	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: Теоријска наставе (64 часа) Место реализације наставе - Учионица Учионица предвиђена за реализацију наставе треба да буде опремљен са рачунаром и видеобимом. Препоруке за реализацију наставе 6 часова - Градиво изложити једноставно са примерима из праксе - Користити шеме и графиконе за принципе, подсистеме и трошкове Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање
Логистички центри	Стицање знања о логистичким центрима	- објасни појам логистичког центра - наведе врсте логистичких центара - наброји најважније делатности	- Појам логистичког центра - Врсте логистичких центара - Делатности	Препоруке за реализацију наставе 8 часова - Користити слике, шеме и филмове за

		логистичких центара • објасни структуру логистичког центра • разликује макро и микро токове • објасни значај и циљеве логистичких центара	• Структура логистичког центра • Макро и микро токови • Значај и циљеви логистичких центара	презентацију логистичких центара • На примерима постојећих логистичких центара, анализирати микро и макро токове <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Логистички ланци	• Стицање знања о логистичким ланцима	• објасни појам и карактеристике логистичких ланаца • објасни потребу за оптимизацијом логистичког ланца • објасни значај кооперације у логистичком ланцу • објасни ланац снабдевања • објасни место и улогу даваоца логистичких услуга 3PL, 4PL	• Појам и карактеристике • Оптимизација • Кооперација у логистичким ланцима • Ланац снабдевања • Логистика у трговини • Даваоци логистичких услуга, 3PL, 4PL	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 6 часова • Наставу реализовати кроз пројекте, на којима ученици симулирају реализацију конкретног логистичког ланца. Ученике поделити у групе. Пројекат сваке групе анализираће остали ученици, кроз сугестије и предлоге. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад
Робно транспортни центри	• Стицање знања о робно транспортним центрима	• објасни појам робно транспортног центра • опише историјат развоја робно транспортних центара и асоцијација Europlatforms • наведе дефиниције робно транспортних центара • објасни заједничке карактеристике робно транспортних центара • наведе и опише функције робно транспортних центара • објасни организациону структуру робно транспортног центра • наведе циљеве развоја робно транспортних центара	• Појам робно транспортног центра • Историјат робно транспортних центара и асоцијација Europlatforms • Дефиниција робно транспортног центра • Заједничке карактеристике робно транспортних центара • Функције робно транспортних центара • Организациона структура робно транспортног центра (гравитациона зона терминала, корисници услуга, транспортни коридори) • Циљеви развоја робно транспортних центара (привредни, енергетски,	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 16 часова • Користити слике, шеме и филмове за презентацију логистичких центара <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад

			еколошки, безбедносни, просторног планирања, синергијски, са аспекта носиоца одлучивања)	
Логистика у граду	• Стицање знања о логистици у граду	• дефинише појам СІТУ логистике • објасни структуру СІТУ логистике • наведе учеснике у СІТУ логистици • наведе стратегије СІТУ логистике	• Појам и суштина СІТУ логистике • Структура СІТУ логистике • Учесници у СІТУ логистици • Стратегија СІТУ логистике	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 8 часова • Градиво изложити кроз примере из праксе. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање.
Логистика отпадних материјала и повратних средстава	• Стицање знања о логистици отпадних материјала и повратних средстава	• дефинише појам отпадних материјала • објасни начине коришћења и уклањања отпадних материјала • објасни функције при реализацији токова отпадних материјала • наведе циљеве логистике отпадних материјала и повратних средстава	• Врсте и карактеристике отпадних материјала • Начини коришћења и уклањања отпадних материјала • Функције при реализацији токова отпадних материјала • Економски и еколошки значај управљања токова отпадних материјала • Циљеви логистике отпадних материјала и повратних средстава	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 10 часова • Градиво изложити једноставно. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
Семинарски рад	• Обједињавање стечених знања из логистике	• самостално реши лакше проблеме у логистичким процесима	• Снимање ситуације, прикупљање података, анализа података, формирање решења (без анализе, описивање)	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 10 часова • Кроз семинарски рад проверити ниво усвојеног знања ученика из свих тема. <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање • Семинарски рад

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Роба у логистици	4. Средства унутрашњег транспорта	7. Интермодални транспорт
2. Саобраћајни системи	5. Транспортна средства	8. Међународна шпедиција
3. Складишта	6. Логистика производње	9. Маркетинг услуга у логистици
		10. Практична настава

Назив предмета: **ЛАНЦИ СНАБДЕВАЊА**
Годишњи фонд часова: **64**
Разред: **четврти**
Циљеви предмета: 1. Стицање знања о ланцима снабдевања
2. Стицање знања о управљању ланцима снабдевања
3. Стицање знања стратегијама дистрибуције

ТЕМА	ЦИЉЕВИ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Појам ланца снабдевања	Стицање знања о појму ланца снабдевања	- објасни појам ланца снабдевања - објасни циљ управљања ланцем снабдевања - објасни фазе развоја ланца снабдевања - опише облике ланца снабдевања - објасни главне компоненте ланца снабдевања - опише структуру ланца снабдевања	- Ланац снабдевања - Циљ управљања ланцем снабдевања - Развој ланца снабдевања (фазе) - Облици ланца снабдевања - Главне компоненте ланца снабдевања - Структура ланца снабдевања	На уводном часу ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања/ На почетку теме ученике упознати са циљем/циљевима и исходима, планом и начинима оцењивања. Облици наставе Предмет се реализује кроз следеће облике наставе: - Теоријска настава (64 часа) Место реализације наставе - Учионица Препоруке за реализацију теме 8 часова Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Усмено излагање
Пословни процеси у ланцима снабдевања	Стицање знања о пословним процесима управљања у ланцима снабдевања	- наведе пословне процесе у ланцима снабдевања - наведе физичке и техничке групе управљачких компоненти - наведе основне проблеме у ланцима снабдевања - објасни кораке у пројектовању логистичке мреже - наведе технике за анализу логистичке мреже	- Пословни процеси у ланцима снабдевања - Управљачке компоненте ланца снабдевања - Проблеми у ланцима снабдевања - Пројектовање логистичке мреже - Кораци у пројектовању логистичке мреже - Технике за анализу логистичке мреже	Препоруке за реализацију теме 28 часова - материју изложити једноставно са примерима из праксе Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз: - Праћење остварености исхода - Тестове знања - Усмено излагање

Стратегије дистрибуције	• Стицање знања о стратегијама дистрибуције	• објасни фазе ланца снабдевања • објасни учеснике и њихове циљеве у интеграцији ланаца снабдевања • објасни различите стратегије у ланцима снабдевања • наведе показатеље функционисања ланаца снабдевања • објасни предности глобалних ланаца снабдевања • наведе опште ризике и начине за смањење ризика у ланцима снабдевања	• Фазе ланца снабдевања • Интеграције ланаца снабдевања • Стратегије у ланцу снабдевања (дистрибутивне, директне, са складиштењем ...) • Показатељи ланаца снабдевања • Глобални ланци снабдевања • Ризици и опасности у ланцима снабдевања	<u>Препоруке за реализацију наставе</u> • 28 часова • материју изложити једноставно са примерима из праксе <u>Оцењивање</u> Вредновање остварености исхода вршити кроз: • Праћење остварености исхода • Тестове знања • Усмено излагање
-------------------------	---	---	--	--

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА:

1. Роба у логистици
2. Саобраћајни системи
3. Складишта
4. Средства унутрашњег транспорта
5. Транспортна средства
6. Логистика производње
7. Инатермодални транспорт
8. Међународна шпедиција
9. Практична настава